Poštnina plačana v gotovini.
Leto LXVIII., št. 118 Ljubljana, petek 24. maja 1935 Cena Din 1.-

SLOVENSKI NAROD

'zhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserati do 30 petit vrst à Din 2.-, do 100 vrst à Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 3.-, večji inserati petit vrsta Din 4.-. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO LJUBLJANA, Knaflijeva ulica štev. 5
Telefon: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR Strossmayerjeva 3b. — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon' št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 101.
Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

MADŽARSKA SE JE ZOPET ZNAŠLA NA ZATOŽNI KLOPI DN

Madžarsko izigravanje sklepov sveta Društva narodov je v vseh ženevskih krogih izzvalo velik odpor — Ponovna razprava o krivdi Madžarske za marsejski zločin

Ženeva, 24. maja. p. Angleški delegat **Eden,** ki je določen za poročevalca v zadevi jugoslovenske tožbe proti Madžarski zaradi marsejskega zločina, si neumorno prizadeva, da bi se ta afera čimprej likvidirala. Po mnenju objektivnih opazovalcev bi bila ta afera lahko že davno zaključena, če bi bila Madžarska iskreno izpolnila jasno določene obveznosti, ki jih je sprejela v smislu resolucije sveta Društva narodov. Madžarska vlada pa je poskušala izogniti se posledicam soglasnega sklepa sveta Društva narodov in je dosegla s tem le to, da se je vsa zadeva znova oživila, to pa toliko bolj, ker madžarsko poročilo naravnost cinično kritizira sklepe sveta in predstavlja krivdo madžarskih oblasti kot prav navadno upravno napako.

Splošno prevladuje v Ženevi mnenje, da skuša Madžarska izkoristiti želje nekih velesil, da bi tudi ona sodelovala pri srednjeevropskem paktu. Krogi Društva narodov vidijo v tem le dokaz neprijateljskega zadržanja Madžarske napram državam Male antante. Madžarska je že v času, ko jo je zastopal Tybor Eckhardt, zlorabila ženevsko tribuno pod pretvezo, da zahteva zaščito za svoje manjšine v sosednih državah. Sedaj pa se boji, da bi v primeru, če bi striktno izpolnjevala odredbe sveta Društva narodov, morala biti nekaj časa mirna. Pri tem si je mnogo prizadevala, da bi se likvidirala njena afera, preden se prične proces proti marsejskim morilcem.

V krogih angleške delegacije se zatrjuje, da se Eden nadeja, da bo kljub vsem težavam še na tem zasedanju likvidirana vsa ta afera. Upošteval pa bo zahtevo Male antante, da v svojem poročilu izrecno poudari krivdo in dolžnost Madžarske, da vestno izpolni obveznosti, ki izvirajo iz resolucije sveta Društva narodov. Verjetno je, da bo svet Društva narodov že danes razpravljal o madžarski aferi in lahko se zgodi, da bo zadržanje madžarskih oblasti glede na priprave za marsejski atentat še enkrat postavljeno v pravo luč. Odgovor jugoslovenske vlade na poročilo madžarske vlade o izvršeni anketi na Madžarskem je znova osredotočil pozornost ženevskih krogov na madžarsko izigravanje ženevskih sklepov. Ženevski krogi v polni meri upoštevajo upravičenost protesta Jugoslavije in Male antante ter odločno obsojajo Madžarsko.

Novi poslanci

Glavni volilni odbor je končal svoje delo in objavil imena izvoljenih poslancev

Beograd, 23. maja. AA. Glavni volilni odbor je na podlagi doslej pregledanega volilnega materijala izvršil razdelitev mandatov za upravno področje Beograd, Zemun in Pančevo in za banovine dravsko, savsko, vrbasko, primorsko, drinsko in zetsko.

V skladu z zakonom o volitvah narodnih poslancev je glavni volilni odbor podelil mandate tem-le poslanskim kandidatom:

1. Nosilcu državne liste g. Bogoljubu D. Jevtiću, predsedniku ministrskega sveta in zunanjemu ministru;

2. dr. Vladimirju Mačku, odvetniku iz Zagreba.

Upravno področje Beograda

1. dr. Kosta Kumanudi, predsednik Narodne skupščine iz Beograda;

2. dr. Svetislav Popović, minister za gozdove in rudnike iz Zemuna;

3. Jeremija Protić, pomočnik finančnega ministra v p. iz Beograda;

4. Mihajlo Stojadinović, kotlar iz Beograda, in

5. Borivoj Jurić, trgovec iz Beograda.

Vsi ti narodni poslanci za upravno področje Beograda, Zemuna in Pančeva so izvoljeni na državni listi Jevtića.

Dravska banovina

Na državni listi g. Bogoljuba Jevtića, predsednika vlade in zunanjega ministra je bilo izvoljenih v dravski banovini 27 narodnih poslancev, na državni listi dr. Vladimirja Mačka pa 2 narodna poslanca, in sicer:

a) na listi g. Jevtića

1. **srez Maribor levi breg:** Ivan **Janžekovič,** župan v Košakih in 2. dr. Ivan **Jančič,** državni tožilec v p. iz Maribora;

3. **srez Murska Sobota:** Josip **Benko,** veleposestnik in industrijalec iz Murske Sobote;

4. **srez Ptuj:** Nikola **Brenčič,** gostilničar iz Ptuja;

5. **srez Dolnja Lendava:** dr. Fran **Klar,** zdravnik iz Dolenje Lendave;

6. **srez Maribor desni breg:** Fran **Gornjak,** ekonom iz Slovenske Bistrice;

7. **srez Slovenske Konjice:** Karel **Gajšek,** javni notar v Slovenskih Konjicah;

8. **srez Dravograd:** Karel **Dobršek,** šolski upravitelj v Prevaljah;

9. **srez Celje:** Ivan **Prekoršek,** upravitelj javne bolnišnice v Celju;

10. **srez Ljutomer:** Avgust **Lukačič,** šef postaje v Mariboru;

11. **srez Laško:** Rudolf **Plesković,** učitelj v Trbovljah;

12. **srez Slovenjgradec:** dr. Anton **Novačan,** konzul iz Celovca;

13. **srez Brežice:** dr. Andrej **Veble,** odvetnik iz Maribora;

14. **mesto Ljubljana:** Ivan **Mohorič,** bivši minister iz Ljubljane, in

15. dr. Riko **Fux,** višji magistratni svetnik v Ljubljani;

16. **srez Ljubljana okolica:** dr. Drago **Marušič,** minister za socialno politiko in narodno zdravje, in

17. Stanko **Hočevar,** lekarnar in župan na Vrhniki;

18. **srez Logatec:** dr. Drago **Marušič,** minister za socialno politiko in narodno zdravje v Beogradu;

19. **srez Radovljica:** Ivan **Mohorič,** bivši minister iz Ljubljane;

20. **srez Litija:** Milan **Mravlje,** geometer in bivši narodni poslanec iz Ljubljane;

21. **srez Krško:** inž. Fran **Zupančič** iz Ljubljane;

22. **srez Kamnik:** Anton **Kersnik,** posestnik z Brda;

23. **srez Kočevje:** dr. Ivan **Lovrenčič,** odvetnik iz Ljubljane;

24. **srez Novo mesto:** dr. Josip **Režek,** odvetnik v Novem mestu.

25. **srez Kranj:** dr. Fran **Šemrov,** industrijec iz Kranja;

26. **srez Črnomelj:** dr. Jure **Koce,** tajnik zbornice za TOI v Ljubljani;

27. **srez Metlika:** Dako **Makar,** hotelir in posestnik iz Metlike.

b) na listi dr. Mačka

1. **srez Šmarje:** Rudolf **Dobovišek,** odvetnik v Celju;

2. **srez Gornji grad:** Rudolf **Pevec,** trgovec iz Ormoža.

Savska banovina

V savski banovini je izvoljenih na listi g. Jevtića 48, na listi dr. Mačka pa 27 poslancev, in sicer:

VOLILNO OKROŽJE III

Na Jevtićevi listi: srez Otočac: dr. Djordje Branković, odvetnik v Otočcu, srez Gospić: Josip Svetič, novinar iz Zagreba, srez Perušić: dr. Mile Miškulin, notar iz Zagreba, srez Gračac: Dušan Ivančević, profesor v p. iz Beograda, srez Korenica: dr. Mirko Došen, bivši narodni poslanec, srez Udbina: dr. Branko Kalember, odvetnik iz Gospića, srez Senj: dr. Josip Rogić, odvetnik iz Banaških Karlovcev, srez Donji Lapac: Vlada Tišma, inž iz Zemuna, srez Rab: dr. Vjekoslav Miletić, odvetnik iz Biograda na moru.

Na listi dr. Mačka: srez Brinja: Ante Pavlović, posestnik iz Križevega dola.

VOLILNO OKROŽJE IV

Na listi g. Jevtića: srez Sušak: Milan Banić, novinar iz Sušaka, srez Krk: Luka Kostrenčić, novinar v Zagrebu; srez Vojnić: dr. Milovan Grba, prof. v p. iz Zagreba; srez Slunj: Branko Dobrosavljević, svečenik iz Veljuna; srez Ogulin: Djuro Mikašinović, bančni direktor iz Zagreba; srez Vrbovsko: dr. Šime Kulišić, odvetnik iz Vrbovskega; srez Kastav: Ante Širola, predsednik občine v Kastvu.

Na Mačkovi listi: srez Novi: Grga Hećimović, prof. iz Ogulina; srez Šabac: dr. Ante Cividini, ravnatelj v pok. iz Zagreba; srez Delnice: dr. Ivan Šubašić, odvetnik iz Vrbovskega; srez Crikvenica: Fran Borić, trgovec v Crikvenici.

VOLILNO OKROŽJE V

Na Jevtićevi listi: Mesto Zagreb: dr. Milan Vrbanić, minister trgovine, dr. Ivan Juriša, notar v Zagrebu, Artur Mahnik, upravitelj nadškofijskih posestev v Zagrebu, in Nikola Habalin, inženjer v Zagrebu; srez Glina: Bogdan Ercegovac, žel. uradnik v Zagrebu; srez Vrginmost: Peter Galogaža, prota v Topuskem; srez Kostanjica: dr. Djordje Marković, notar v Gligni; srez Petrinja: Peter Vladković, gozdni inspektor v p. iz Zagreba; srez Jastrebarsko: Ante Kovač, novinar iz Zagreba; srez Sisak: dr. Ljudevit Auer, minister za telesno vzgojo v Beogradu.

Na Mačkovi listi: srez Zagreb — okolica: Fran Malčić, kmet v Slanovcu; srez Karlovac: dr. Ivan Banković, odvetnik v Jastrebarskem; srez Velika gorica: Ivan Robić, kmet iz Buševca; srez Sv. Ivan Zelina: Nikola Humbrić, kovač iz Velikih Zdencev; srez Sombor: Ljudevit Tomašić, profesor iz Zagreba; srez Dugo selo: Šime Bugarin, kmet iz Ježevega; srez Biserovica: Karlo Mrak, kmet iz Kupinečkega Krvljanca.

VOLILNO OKROŽJE VI

Na Jevtićevi listi: srez Prelog: dr. Janko Baričević, odvetnik iz Zagreba; srez Varaždin: Stjepan Novaković, predsednik občine v Varaždinu; srez Čakovac: Anton Videc, sreski veterinar v p. iz Čakovca; srez Ludbreg: Viktor Vizir, gostilničar v Ludbregu; srez Ivanica: Pavao Matica, župnik in minister v p. iz Zagreba; srez Novi Marof: dr. Bogdan Iveković, notar iz Novega Marofa; srez Dolnja Stubica: Vinko Belinić, kmet iz Dolnje Stubice.

Na Mačkovi listi: srez Zlatar: dr. Josip Torbar, odvetnik iz Zagreba; srez Krapina: dr. Dane Malič, zdravnik v Krapini; srez Pregrad: Mato Domović, kmet iz Stupnika; srez Klanjica: Fran Harapin, kmet iz Letovčana.

VOLILNO OKROŽJE VII

Na Jevtićevi listi: srez Grubišno polje: Nikola Sokolović, sodnik iz Muna; srez Bjelovar: dr. Luka Šoški, odvetnik iz Bjelovara, in dr. Stevan Babić, odvetnik iz Bjelovara; srez Koprivnica: dr. Veljko Ilić, odvetnik v Koprivnici; srez Garešina: Miloslav Stepunov, svečenik iz Stupovače.

Na Mačkovi listi: srez Križevac: Andrija Papa, kmet iz Vrbovačkega gaja; srez Djurdjevac: Fran Novaković, kmet iz Molve; srez Čazma: Andrija Gibanek, kmet iz Dereze, srez Kutina: Mijo Stuparić, kmet iz Vidrenika.

VOLILNO OKROŽJE VIII

Na Jevtićevi listi: srez Brod: dr. Dragan Damić, zdravnik v Slavonskem Brodu; srez Požega: dr. Dragan Kraljević, odvetnik in bivši minister; srez Nova Gradiška: Šime Djurić, kmet v Novi Gradiški; srez Daruvar: Mijo Dobrović, rentnik iz Beograda; srez Pakrac: dr. Milovan Marković, notar v Pakracu.

Na Mačkovi listi: srez Vinkovci: dr. Sigmund Čajkovac, književnik iz Zagreba; srez Županja: Anton Babić, kmet iz Gradiška; srez Novska: Josip Papajić, kmet iz Kraplja.

VOLILNO OKROŽJE IX

Na Jevtićevi listi: srez Osijek: dr. Milovan Bradeković, župan v Osijeku, in Nikola Gavrilović, župan v Senju; srez Vukovar: Žarko Tomašević, upokojenec iz Beograda; srez Slatina: Života Milovanović, predsednik zveze agrarnih zajednic; srez Našice: dr. Milan Stijić, prof. v p. iz Osijeka.

Na listi dr Mačka: srez Djakovo: Mijo Birtić, kmet iz Gorjan; srez Virovitica: Martin Mesarov, kmet iz Gorja, srez Donji Nikolac: dr. Ivan Majcan, odvetnik v Dolnjem Miholcu; srez Valpovo: dr. Stjepan Hefer, odvetnik v Osijeku.

Primorska banovina

na listi g. Jevtića: srez Knin: dr. Niko Novaković, zdravnik iz Knina; srez Korčula: Joakim Hunjašić, posestnik iz Blata: srez Benkovac: dr. Vuk Vujasinović, zdravnik iz Kistanja; srez Šibenik: dr. Marko Kožuli, odvetnik iz Šibenika in minister srez Split: dr. Grga Andjelinović, minister v p. in Manfred Maštrović, inženjer v Splitu; Split mesto: Ivan Šakić, inženjer iz Splita; srez Sinj: Peter Stojisavljević, prota v Sinju; srez Biograd: dr. Marko Kožulj, odvetnik in minister; srez Bugojno: Momčilo Sokić, odvetnik iz Beograda; srez Mostar: Nikola Preka, minister v pokoju iz Trebinja in dr. Muhamed Ridjanović, zdravnik v Mostarju; srez Stolac: Milan Kurilić, podjetnik v Stolcu; srez Livno: Mio Kajić, posestnik v Livnu;

na listi dr. Mačka: srez Imotsko: dr. A. Trumbić, minister v pok. iz Zagreba; srez Hvar dr. Josip Berković iz Splita; srez Makarska: Stipe Matijević, delavec iz Blata; srez Metković: dr. Josip Berković, zdravnik v Splitu; srez Preko: dr. Karlo Žunjević, zdravnik iz Preka; srez Brač: Ivan Mladineo, trgovec v Punišiću; srez Ljubuški: dr. Bariša Smoljak, odvetnik v Mostarju; srez Duvanjski: dr. Jure Šutej, odvetnik v Sarajevu; srez Konjički: Alija Kadić, trgovec iz Konjica; srez prozorski: dr. Jakob Grgurić, odvetnik v Livnu.

Anglija pripravlja novo mirovno konferenco

Angleška vlada se zavzema za obnovo pogajanj z Nemčijo — V Haagu naj bi se sestala nova evropska mirovna konferenca

London, 24. maja. r. Včeraj popoldne se je vršila ponovna konferenca med člani britanske vlade in ministrskimi predsedniki britanskih dominionov. Pri tej priliki so podrobno proučili tudi vseh 13 točk, ki jih je postavil v svojem govoru nemški kancelar Hitler. Soglasno so prišli do prepričanja, da so ustvarili Hitlerjevi predlogi nov položaj. Z zadovoljstvom so ugotovili, da je sedaj podana možnost sklenitve in praktične izvedbe tako zvanega zračnega pakta. Če pride do sklenitve tega pakta, kar Anglija iskreno želi, potem bi postalo nepotrebno povečanje angleškega vojnega letalstva.

Macdonald je pri tej priliki tudi obvestil zbrane zastopnike angleških dominionov, da bo angleška vlada takoj storila potrebne korake za obnovo pogajanj z Nemčijo v cilju sklicanja vseevropske mirovne konference. Ta konferenca naj bi se sestala v Haagu.

V zvezi s tem poroča »Daily Telegraph«, da bo angleška vlada že prihodnje dni poslala nemški vladi posebno noto, v kateri bo zahtevala od nemške vlade pojasnila glede raznih vprašanj, ki jih je sprožil Hitler. Predvsem pa želi Anglija vedeti:

1. kaj razume Nemčija pod enako vrednostjo in enakopravnostjo vseh članov Društva narodov;

2. katere moralične in stvarne diskriminacije v pogledu Nemčije bi se dale opraviti potom sporazumne mirne revizije mednarodnih pogodb;

3. kateri so elementi varnosti in miru, o katerih sodi Nemčija, da bi mogli povzročiti nove konflikte, če se ne bodo v dovoljni meri upoštevali;

4. kako si predstavlja Nemčija lokalizacijo nastalih konfliktov;

5. ali je Nemčija pripravljena sprejeti s sklenitvijo zračnega pakta tudi najstrožjo mednarodno kontrolo nad oboroževanjem v zraku in nad civilnim letalstvom;

6. kako si predstavlja Nemčija preprečitev zastrupljanja javnega mnenja potom filma in tiska;

7. kako tolmači Nemčija neodvisnost Avstrije.

Tudi drugi londonski listi napovedujejo skorajšnjo obnovo pogajanj z Berlinom na eni ter imenjavo misli med Londonom, Parizom in Rimom na drugi strani. Pri tem opozarjajo na to, da se bo nameravana mirovna konferenca zaradi notranjepolitičnega položaja v Angliji in zaradi pričakovane preosnove angleške vlade po vsej priliki nekoliko zavlekla.

Pred glavno skupščino JZSS

Nekaj podatkov iz poročila generalnega tajnika — Skakalna tekma v Planici je prinesla deficit

Ljubljana, 24. maja.

Naša vrhovna zimskosportna instanca, Jugoslovenski zimskosportni savez, bo imel v nedeljo ob 8. v beli dvorani hotela Union III. redno letno glavno skupščino. Upravni odbor je izdal o poslovanju saveza v preteklem letu v lični brošuri pregledna poročila, kakor jih bodo slišali delegati na skupščini v nedeljo. Naši javnosti je več ali manj že znano, koliko prahu je dvignila letošnja skakalna tekma na Planici in kako je razburila duhove. Zato ji posveča dolžno pozornost tudi poročilo generalnega tajnika g. Joso Gorca, pa tudi nedeljska skupščina se bo najbrž delj časa pomudila pri tem vprašanju.

Poročilo generalnega tajnika omenja najprej, da letošnja zima v naših krajih zimskemu sportu ni bila naklonjena in da je tudi na tekme močno vplivala. Zdaj se že jasno kaže, da je postalo smučarstvo naš narodni sport. Organizacija JZSS se je letos izpopolnila za novi podsavez, Koroški, ki se je razvil na delu mariborskega teritorija. Smučarstvo se razvija tudi v sokolski organizaciji in v naši vojski, posebno se pa navdušuje zanj naša mladina. Državno prvenstvo si je letos priboril Čehoslovak Rudolf Vrana, najboljši Jugosloven je pa Tone Dečman. Savez je priredil v Planici II. mednarodno skakalno tekmo, pa tudi podsavezi so priredili svoja prvenstva. Naši tekmovalci so nastopali tudi v inozemstvu in največji mednarodni uspeh so nam prinesle Tatre. Trening je bil v letošnji zimi zelo otežkočen. Nove smuške domove so zgradil letos SK Bratstvo Jesenice na Pustem rovtu, SK Slalom 34 na Gorjušah, SPD Slovenjgradec na Kremžarjevem vrhu, SK Polž na Polževem pri Višnji gori, TK Rumolist na Sljemenu, smučarski klub Sarajevo na Crepolskem, Društvo planinara Romanija na Jahorini in Turistično drustvo »Jug« na Šar planini. Letošnja zima nam je torej prinesla prvi smučarski dom na Dolenjskem, prvi v Južni Srbiji in največji v divnih planinah Bosne.

Smuški domovi, skakalnice in umetna drsališča močno vplivajo na naš zimski turizem, ki postaja z vsako sezono pomembnejša gospodarska panoga. Letošnja sezona je bila v dolini šibkejša, ker je sneg v dolini močno zaviral razvoj, pač so pa bile višinske postojanke dobro obiskane. Vedno bolj pereča postaja potreba izgraditve smuških potov in markacij. V tem pogledu so prednjačili letos Skala na Voglu, SPD v Kranjski gori, SK Polž na Polževem, Slavija in smučarski klub v Sarajevu. Zveze JZSS so bile z vsemi podsavezi konkretne, v mednarodni smuški federaciji je pa zbudil naš savez zaradi Planice precej pozornosti. V ministrstvu za telesno vzgojo savez ni našel razumevanja, dokler ni prevzel tega resora sedanji minister dr. Auer, ki je sam vnet smučar. Znatno je podprla delo saveza direkcija Putnika v Beogradu, podporo je pa prejel tudi od Zbornice za TOI in od Zveze za tujski promet v Ljubljani.

Poročilo prehaja potem na posamezne podsaveze. Ljubljanski podsavez je zdaj po številu in tudi po sposobnosti tekmovalcev najmočnejši. Šteje 23 klubov. Savezna društva imajo skupno 65 smuških domov in pozimi oskrbovanih planinskih koč, od teh samo smučarskih domov 28, dalje 26 skakalnic, med njimi največja in najboljša na svetu Planica, in 14 umetno škropljenih drsališč.

Obširneje se peča poročilo generalnega tajnika s skakalnico v Planici in z letošnjo skakalno tekmo. Citira poročila o tekmi iz inozemskih listov in druge odmeve, omenja protest ljubljanskega Zimsko-sportnega podsaveza in prihaja do zaključka, da je bilo postopanje saveza glede naših tekmovalcev pravilno, pa tudi glede reklame mu ne moremo ničesar očitati, saj je to reklama za vso našo državo. Pravilno pravi generalni tajnik, da bi govorili o tej skakalnici v samih superlativih, če bi bila 10 km od Planice v Avstriji ali Italiji. Tako pa je Planica pri nas doma in mora nositi posledice malih razmer.

Ker smo že pri Planici, naj še omenimo, kako je bilo z letošnjo skakalno tekmo v gmotne pogledu. Izdatki so znašali 144.686.26 Din, dohodki pa 138.965.50 Din. Tekma se je torej zaključila z deficitom, ki pa za tako veliko prireditev ni velik. Med dohodki tvorijo največjo postavko vstopnine, ki so vrgle 87.301 Din, med izdatki je pa največja postavka voznina po železnici za dva vlaka, druga velika postavka pa oskrba gostov in funkcionarjev v Planici, ki znaša 23.282.06 Din. Tudi o gmotni strani letošnje skakalne tekme v Planici bo seveda razpravljala glavna skupščina.

Kratko življenje, Petruška

Španska nova opera in ruski novi balet sta bila zelo lepo vprizorjena

Ljubljana, 24. maja.

Manuel de Falla je l. 1905. prejel nagrado za svojo dvodejansko opero »Kratko življenje«, ko je španska akademija lepih umetnosti razpisala tekmo za narodno dramatsko glasbeno delo. Uprizorjena pa je bila njegova opera v Nizzi šele l. 1913. in snoči se je pojavila končno na našem odru. Velik uspeh in globlje zanimanje bi bila brez dvoma žela, ako bi jo bili dobili k nam že v dobi, ko sta vladala na slovenskem opernem repertoarju prvenstveno še »Mascagnijeva »Cavalleria rusticana« in Leoncavalov »Bajazzo«. Po svoji muzikalni in besedni obliki in vsebini je namreč Fallovo »Kratko življenje« pozen cvet verizma. Lep in zanimiv, po svoji strukturi, tematiki in zdravi folklori kvaliteten je pa še zmerom.

Iz opozicije proti Wagnerjevim patetičnim muzikalnim dramam z božanskimi ali nadčloveškimi velikimi junaki in junakinjami se je oprijel verizem naivno strastnega vaškega življenja in bede nižjih ljudskih plasti za operne tekste. Slikanje miljéja ljudskega življenja, proščenja, procesije, plesi, trgi, cigani, komedijanti in poroke dajejo brutalnim tragedijam efektne dekorativne okvire. Tudi Falla ima za glavno osebo ciganko Saludo, in ciganski (nevidni) kovači pojejo o svojem trpljenju. Tam zadaj bogataši v Granadi, tu beda ciganov; bogati lehkoživec Pako je zapeljal Saludo, a se skrivaj ženi z imovito Karmelo. »Gorje, če je človek naklo, namesto da bi bil kladivo!«

Babica in stric vesta, kaj namerava podli bogataš Pako. A v čudoviti rahločutnosti tega ne povesta Saludi. Stric celo odvede Saludo na svatovanje in rajanje. Tam pove Saluda, da jo je Pako onečastil, a Pako ji zaluči spričo neveste in svatov v obraz, da laže. In čudovito rahločutno Saludo zadene srčna kap, svatje se razbeže, a nad mrtvo Saludo jokata babica in stric. Mascagni ali Leoncavallo bi bila dala Saludi v pest bodalo. In če bi padel Zako, bi bilo etično zadovoljstvo gledalca večje.

Falla polaga glavno skrb na orkester in kakor vzornika ljubi prediġre in medigre; zlasti slikovita je medigra, ki izraža v 2. sliki krasoto solnčnega zatona nad Granado. Oder je ves čas prazen, le iz daljave se čuje prepevanje in rajanje svatov, a Granada se utaplja v razkošnih lučnih nijansah. V 1. sliki prvega dejanja čujemo tužno prepevanje kovačev ciganov, skrbi polno tožbo babice, obupne zagone Salude in končno velik, krasen duet Paka in Salude, ki ga — ne da bi ga zaljubljenca čula — prekinja ogorčenost stričeva. Drugo dejanje prinaša vrsto lepih, živih plesov, šaljivo pesem svata in dramatično, a kratko, ostro zgoščeno sceno med Pakom in Saludo, ki pade in umre.

Najlepši je vsekakor orkestralni del opere, v pevskem oziru pa vlada ves čas Saluda, dočim so ostale partije epizodne, a zlasti ognjeviti plesi (v I. dej. se odlikujeta gg. Smrkoljeva in Japljeva, v II. dej. pa ves baletni zbor ponovno s Smrkoljevo in drugimi solistkami in zbori polnijo opero ter ji dajejo svojstven značaj. Saj so prav plesi in zbori polni španske značilnosti, narodnega ritma, melosa in čuvstva.

Uprizoritev je bila lepa in scenograf g. arh. Franz je vzlic tesnobi odra ustvaril učinkovite slikovitosti. Z dvorišča ciganske naselbine kovačev se vidi v 1 sliki Granada; v drugi sliki gledamo Granado ob hribu ob solnčnem zatonu v 3. sliki smo na cesti ob vrtu, na katerem se vrši svatba; železna ograja loči cesto od vrta. Žal, da je vrt preozek. V 4. sliki smo na istem vrtu, zadaj je ista ograja, a za njo si mislimo isto cesto.

Tudi kostumi so s svojo pestrostjo in realistiko polno ustrezali.

Glavno partijo Salude je pela prvič ga L. Brolihova kot gost iz Zagreba. Ima ugodno zunanjost, izrazne velike oči, živo mimiko, očividno igralsko in pevsko inteligenco, izdaten, zelo prijeten glas, v nizkih legah temno zabarvan, prodorne, sigurne višine, toda tudi vibracije, ki so pač izraz treme. V igri je kajpak še brez rutine in se tudi pevski še ne zna uveljavljati; toda kot začetnica, prvič na tujem odru in pred tujo publiko, pojoča v slovenščini, ki ji ni materinscina, je žela uspeh. Prejela je cvetja.

Prva dobra je ga. Golob-Bernotova in ž njo vedno efektno se uveljavljajoči stric g. Mar. Rus. Pako je g. Marčec, pevec svat g. Janko, Karmela ga Španova in njen brat g. Petrovčič, dobre epizode. Dirigent g. Polič, režiser g. prof. Šest, koreograf g. Golovin in scenograf g. Franz so storili vse, da je bila opera vzorno pripravljena, izvajana in opremljena. Zbor in balet zaslužita poleg orkestra prav specijalno priznanje.

Stravinskega Petruška je umotvor, ki spada na repertoar vsake resne opere. Želeli smo ga že dolgo, saj je iz l. 1911. in slaven po svetu. Genialni ruski predstavnik sodobne glasbe je v »Petruški« razkošno bogat in velezanimiv glede motivov, ritmov, glasbenih barv in izrazne sile, da zaman iščemo njemu sličnega. Da ga razumeš in pravilno ceniš, nudi »Gledališki list« kar dvoje tehtnih razprav. Dr. Jul. Kapp pa piše o njem v svoji »Oper der Gegenwart«, da je Igor Stravinskij mojster ruskega baleta in genijalen naslednik Musorgskega« ter da sta »čudaštvo in groteska našla v tem muzikalnem faturistu smelega oblikovalca«.

Dirigent Polič in režiser in koreograf g. Golovin sta postavila te burleskne prizore v štirih slikah sredi slikovitega okolja dekoracij g. arh. Franza za naše razmere povsem srečno in močno učinkovito. Dejanje se godi l. 1930. v Petrogradu in je kajpak deloma fantastično groteskno in deloma realistično folklorno. Poleg baletnega zbora in baletne šole sodeluje več gojencev konservatorija, tako da ni bilo pri baletu še nikdar toliko osebja na našem odru.

Prav posebno se je odlikovalo kot lutka-balerina v pantomini in različnih, zlasti klasičnih plesih ga. Pavšičeva, naša najboljša plesalka na špicah, ob nji pa g. Golovin, ki igra in pleše Petruško in g. E. Frelih, ki je kot Maver presenečal s svojo sigurnostjo. Kot dojilje, poulične plesalke in različne maske, kot ruski kočijaži in ljudski tipi nastopa dolga vrsta oseb, ki jih ne morem navajati imenoma, ker jih je preveč.

Vse priznanje upravi, ki je poskrbela za veleokusno opremo, neštevilo kostumov in raznih rekvizitov, da smo dobili »Petruško« v tako krasni obliki.

Ves večer je vladalo na odru in pod odrom najboljše razpoloženje in očividno napeto stremljenje za najboljšim v kreacijah. Žal, da ni bilo enakega razpoloženja tudi med publiko, ki je imela svoj meglen, črnerno deževen dan... **Fr. G.**

Pojasnilo lastnikom poljedelskih strojev

Ljubljana, 24. maja.

Po zakonu o zavarovanju delavcev so zavezani zavarovanju proti nezgodam vsi delavci, ki delajo pri poljedelskih strojih, katere goni veter, voda, para, plin, elektrika oziroma živina. Zavarovanje je prisilno in se razteza na ves čas, ko delavci opravljajo delo pri takih strojih.

Lastniki so dolžni prijaviti okrožnemu uradu za zavarovanje delavcev vse stroje, plačati zakonito določene predpisane prispevke in prijaviti vsako nezgodo.

Kadar izpolnijo vse to, so po zakonu storili svojo dolžnost. Ni jim treba sklepati s ponesrečenci nobenih poravnav ali dajati posebnih odškodnin. Ravno tako je brez pomena tudi vsako sodno uveljavljanje pravic od strani ponesrečencev, ker mora sodišče take zahteve zavrniti, seveda ako lastnik stroja nezgode ni namenoma povzročil.

Ponesrečenci prejmejo na podlagi uradno dognane obratne nezgode in zdravniško ocenjene nesposobnosti za delo tisto nezgodno rento, ki jim po zakonu o zavarovanju delavcev pripada. Potrebno je samo, da je nezgoda pravočasno prijavljena okrožnemu uradu za zavarovanje delavcev.

To pojasnjujemo vsem kmečkim posestnikom, lastnikom poljedelskih strojev in njihovim delavcem, da si ne bodo s tožbami povzročali nepotrebnih stroškov pri sodiščih in njihovih pravnih zastopnikih ter da ne bodo sklepali poravnav, ki gredo pogosto celo v zneske, ki so preko gospodarske zmožnosti kmetske hiše.

Težak boj za obstanek

Jesenice, 23. maja.

Ko je pred kratkim odšlo nekaj mladeničev, ki so delali v tovarni, k vojakom, se je med brezposelnimi delavci razvila huda borba za izpraznjena mesta v obratih. Nekateri brezposelni so postajali po cele tedne in mesece v bližni vhoda v tovarno ter prosili tovarniške uradnike, delovodje, voditelje delavskih strokovnih organizacij in delavske zaupnike, da bi posredovali pri ravnateljstvu podjetja, da bi bili sprejeti v tovarno. V sprejemnem uradu je priglašenih nad 1000 oseb, toda malo je bilo tako srečnih, da so bili sprejeti. Kljub temu, da je na Jesnicah in na Javorniku več sto brezposelnih, prihajajo dan za dnem številni delavci iz vseh krajev banovine, pa tudi iz drugih banovin v upanju, da bodo tu dobili delo, toda njih pot je bila zaman. Med prosilci so ubožani kmetje, trgovci in obrtniki, pa tudi krepki kmetiški fantje, dalje absolventi meščanske in srednje tehnične šole ali z več razredi gimnazije. Toda kdor nima za seboj močnih osebnosti, ki bi se zanj potegovale, se le težko prerine naprej; mnogo jih je, ki zaman prosijo za sprejem že več let.

Pri izbiri delovnih moči igra veliko vlogo strokovna usposobljenost prosilca, pa tudi socijalni oziri, osobito, pri onih prosilcih in prosilkah iz domačega kraja, ki jim je smrt ugrabila očeta rednika ali moža, ki je zapustil kopico nepreskrbljenih otrok.

SPORT

Gorenjsko nogometno prvenstvo

Gorenjsko nogometno okrožje je zaključilo letošnje prvenstveno tekmovanje. Ostala je le še tekma med out-siderjema SK Radovljico in tržiško Svobodo iz jesenskega dela tekmovanja, ki pa končnega stanja ne more izpremeniti, naj izpade kakorkoli že. V jeseni je stopilo v tekmovanje sedem, nadaljevalo in zaključilo pa ga je po črtanju jeseniške Enakosti, šest klubov.

Korotan	10	9	1	0	19	57:6
Bratstvo	10	6	0	4	12	30:22
Sora	10	5	1	4	11	32:32
Gorenjec	10	4	1	5	9	17:24
Radovljica	9	2	1	6	5	9:30
Svoboda	9	1	0	8	2	4:37

S sedmimi točkami naskoka se je na prvo mesto plasiral Korotan (Kranj). Od 20 možnih točk jih je obdržal zase 19. Njegovo dobro formo kaže tudi goldiferenca: 57 golov je dal, prejel pa le 6. Proti Bratstvu je igral 4:1 in 7:1, proti Sori 1:1 in 10:1, z Gorenjcem 3:0 (p. f.) in 8:1, z Radovljico 9:0 in 3:0 (p. f.) ter končno s Svobodo 9:1 in 3:0 (p. f.). Izgubil ni nobene tekme, remiziral pa je v jesenskem delu s Soro. Sledi mu Bratstvo s šestimi zmagami, štirimi porazi in 12 točkami. Za eno piko na slabšem je Sora, ki je v prvem delu prvenstva z devetimi točkami bila le v goldiferenci slabša od prvaka, v drugem delu pa je od 10 možnih točk mogla rešiti le dve. Spomladanski neuspehi so jo z drugega potisnili na tretje mesto. Izreden napredek je v drugi polovici pokazal Gorenjec, ki je spomladi podlegel le Korotanu, vendar mu slab jesenski plasement ni dovoljeval, da bi se ob zaključku povzpel v tablici višje. Radovljica je v jeseni dobro prijela, a je kmalu zaostala, gotovo največ zaradi težkih prilik v domači hiši in se ni mogla več povzpeti. Prepuščanje tekem par forfait je nezdrav pojav, ki kaže na notranjo krizo. Prav tako se je godilo tržiški Svobodi. Sicer sta pa oba kluba mlada in je notranja neurejenost pri njiju razumljiva in opravičljiva. Idealnim sportnikom, ki jih gotovo ne manjka ne tu ne tam, se je že gotovo posrečilo prebroditi najtežje ovire, zato upamo, da bosta jeseni tudi ta dva kluba mogla uspešneje razviti svoje sile. Želeti bi bilo to, kakor tudi, da se v prihodnjem prvenstvu odpravi še vse one sportne nedostatke, ki so se med klubi gorenjskega okrožja tekom letošnjega tekmovanja v katerikoli obliki pokazali. S tem je za ostale klube letošnje prvenstveno delo zaključeno, prvaku pa preostaja važna naloga reprezentirati gorenjski nogomet v nadaljnjih prvenstvenih borbah. V interesu gorenjskega nogometa mu želimo na nadaljnji, gotovo ne lahki poti, mnogo uspehov.

Razstava male fotografije

Ljublana, 24. maja.

Ko govore in pišejo o mali fotografiji, so to mišljene fotografije 24×36 mm, ki so povzročile prav gotovo prevrat v fotografiji: Kdo si že danes ne želi majhne kamere, ki hrani v sebi filmski trak za 36 posnetkov? Vsakdo! Vendar vsak svoje želje ne more uresničiti in le občuduje vse prednosti, ki mu jih nudi mala kamera. Časi, ko so hodili turisti z velikimi kamerami, obsežnimi in nerodnimi stojali in neizbežno črno ruto, so minili. Male kamere so sicer drage, vse ostalo je pa mnogo cenejše kot pri kamerah večjih formatov.

Ljubljanski prijatelji malih kamer in teh je veliko, bodo imeli priliko videti vse prednosti male kamere na razstavi, ki jo bo priredila v Delavski zbornici tovarna Leitz s pomočjo tukajšnjega fotokluba. Cel vagon razstavnega materijala je na poti, videli bomo najnovejša čuda, ki jih ima mala Leica. 100 Leica posnetkov po razstavljenih v povečavah do 1.40 m, kar je vsekakor višek iz formata 24×36 mm. Videli bomo posnetke iz vseh krajev sveta: Madeire, prizore iz dirkalne tekme čolnov na Reni, Aten, Benetk, Casablance, Neapla, Irske, New-Yorka, Gibraltarja, Korzike, Milana, zastopani pa bodo tudi naši Bosnaki.

Naša javnost je do gotovo mere skeptična napram inozemskim proizvodom, da bo pa uverjena o res odlični povečevalni možnosti Leica negativov, je g. Rajko Kos, čigar dela z Leica 1:2 so stalno v izložbi Foto Tourista na Aleksandrovi cesti, v sporazumu z g. Lojzetom Šmucom odločil, da bo v naslednjih dneh razstavljena povečava do 1.40 m, ki bo predstavljala ljubljančane ob priliki neke manifestacije. Po vseh prilikah se bodo Ljubljančani videli že v nedeljo na fotografiji, ki je bila z Leico izvršena v Ljubljani pred dobrim mesecem.

V okviru razstave bo tudi predavanje v g. Baumann nazorno predočil vse prednosti Delavski zbornici, na katerem bo predavatelj g. Baumann nazorno predočil vse prednosti male fotografije. O razstavi in predavanju bomo še poročali.

Sedem let za uboj

Obravnava proti Antonu Štrausu v Mariboru, ki je ubil Konrada Gselmana

Maribor, 24. maja.

Danes se je pred mariborskim malim kazenskim senatom odigralo zadnje dejanje krvave ljubavne tragedije, ki je letos v marcu razburila vse Pobrežje in Maribor. V noči na 18. marca je postal dober zakonski mož žrtev prepovedane ljubezni svoje žene in njenega ljubčka, ki je postal ubijalec. Vsa bližnja in daljna okolica Maribora se je upravičeno zgražala nad nečuvenim zločinom in pomilovala nedolžno žrtev. Temu primerno je bilo tudi zanimanje za glavno razpravo, ki je pritegnila stotine poslušalcev.

Pred senatno trojico, kateri je predsedoval v. s. s. g. dr. Tombak, so iz zaporov privedli 26 letnega mizarskega pomočnika Antona Štrausa s Pobrežja, Prešernova ulica 8 in njegovo ljubico, 32 letno ženo ubitega moža Angelo Gselmanovo s Pobrežja, Nasipna ulica. Obema očita obširna obtožnica, katero je zastopal državni tožilec g. dr. Dev, smrt mizarskega mojstra Konrada Gselmana, in sicer Antonu Strausu, da je v noči na 18. marca 1935 na Pobrežju z udarcem s trdim robatim predmetom povzročil Konradu Gselmanu več poškodb na glavi in je poškodovani takoj umrl, ženi Angeli Gselmanovi pa se očita, da je Štrausu pomagala izvršiti inkriminirano dejanje s tem, da je sporazumno z njim izvabila svojega moža Konrada Gselmana na dvorišče, kjer je bil ubit.

RAZMERJE MED STRAUSOM IN GSELMANOVO

Obdolžena Angela Gselmanova se je pred 13 leti poročila s pokojnim Konradom Gselmanom. Z njim ima tri otroke. Pred tremi leti pa je porodila dečka, katerega oče ni bil pokojni mož, marveč obtoženi Anton Štraus, s katerim se je spoznala pred kakimi 7 leti. Z njim je gojila Gselmanova zadnjih 5 let intimne ljubavne odnošaje. Njen mož Konrad je sicer vedel za njuno prepovedano ljubezen, a je to mirno prenašal. Ubiti Gselman je bil namreč miren človek, priden delavec in skrben družinski oče ter zakonski mož, ki je imel svojo ženo zelo rad.

KDAJ JE IZBRUHNILO.

Prepovedana ljubezen med obema obtožencema je presegala vse meje in prišlo je celo tako daleč, da se je Gselmanova odselila od svojega moža. Šele takrat ko je šla drugoobtoženka stanovat v neko gostilno na Meljskem hribu, kjer se je shajala s svojim ljubimcem Štrausom, je varani mož Konrad Gselman vložil tožbo zoper oba obdolženca zaradi prestopka zoper zakon in rodbino. Mariborsko sresko sodišče je lani obsodilo oba obdolženca zaradi tega prestopka, vsakega na 20 dni zapora in to pogojno za 2 leti. To je menda pomagalo, da se je Gselmanova vrnila k svojemu možu. Zato pa je obtoženi Štraus smrtno zasovražil Gselmana in se je večkrat izrazil, da mu bo črepinjo razbil. Kljub obsodbi se je Štraus še vedno sestajal s Gselmanovo in z njo popival skoraj vsako nedeljo.

USODNA NOČ.

V nedeljo 17. marca popoldne sta Straus in Gselmanova popivala v neki gostilni na Pobrežju in se šele pozno zvečer vračala vsak na svoj dom. Po slovesu z ljubico pa Štraus ni ostal doma, marveč je ponovno odšel v gostilno, kjer je bil tudi pokojni Gselman. Slednji je prosil gostilničarja naj ga spremi do doma, ker se boji, da bi ga obdolženec napadel. Istočasno pa je tudi Štraus zapustil gostilno. Neka priča je videla, kako je obdolženec gledal v okna Gselmanovega stanovanja, naslednji hip pa je

ŽENA IZVABILA MOŽA NA DVORIŠČE

s tem, da je — bilo je to okrog pol 1. ure ponoči — zagnala silen krik in skočila skozi pritlično okno. Na dvorišču je Gselmanova kričala, da bo šla po orožnike. Kmalu je prišel za njo njen mož Konrad in ženo trikrat pozval, naj se vrne v stanovanje. Naenkrat pa je prihitel na dvorišče obtoženi Štraus, oborožen s kolom. V naslednjem hipu pa je že

Z VSO SILO UDARIL GSELMANA PO GLAVI

da se je nesrečnež zgrudil. Še na tleh ležečega pa je Štraus pretepel do nezavesti. Poleg številnih podplutb na obrazu je zadobil na desnem temenu zevajočo in do kosti segajočo rano. Nesrečni Gselman je kmalu nato izdihnil. Tako pravi obtožnica.

KAKO SE ZAGOVARJA ŠTRAUS

Obdolženec priznava dejanje in krivdo v skladu s podatki preiskave. Trdi, da ni nameraval Gselmana usmrtiti. Z drogom pravi, da ga je udaril le enkrat, nato pa ga je tolkel s pestjo, ker je menil, da bo Gselman kljub padcu še vstal. Zagovarja se, da je slišal kričanje obdolženke in je mislil, da jo hoče njen mož ubiti. Zato da ji je šel na pomoč, pri čemer je spotoma utrgal kos late.

KAJ PA OBTOŽENKA?

Žena ubitega Gselmana zanika sploh vsako krivdo in se zagovarja, da jo je njen mož ponovno zlostavljal. Tako tudi usodno noč. Mož da je prišel pred polnočjo domov, jo pričel zmerjati in jo poditi iz hiše. Ko pa je hotela oditi, da jo je mož zgrabil ter jo vrgel na posteljo in jo pretepal, da je morala v sami srajci pobegniti skozi okno. Nadaljnji dogodek opisuje Gselmanova tako kakor Štraus.

IN PRIČE?

Zagovor obtožencev očitno ni povsem resničen. Po izpovedbah prič je ugotovljeno, da je Štraus celo uro oprezoval v bližini Gselmanovega stanovanja. Obtoženec je torej vedel, da bo Gselman prišel iz hiše.

ZASLIŠEVANJE OBTOŽENCEV IN PRIČ

Razpravna dvorana je nabito polna, razpravi prisostvuje nad 300 ljudi, a mnogo jih je na hodniku, ker niso dobili prostora. Čitanje obtožnice je zlasti na Štrausa zelo vplivalo, od časa do časa se mu je izvil iz prsi globok pritajen vzdih, skoraj neprestano pa je zmajeval z glavo, češ, da se dogodek ni odigral tako, kakor ga opisuje obtožnica. Stare ženice so med čitanjem obtožnice jokale, ker jih je presunilo, da je postal žrtev zločina mož, ki je bil znan kot dober človek in vzoren soprog.

Ko je predsednik vprašal obtoženca, da li je kriv, je odgovoril: Kriv sem, sicer pa napad ni bil dogovorjen!

Nato ga je predsednik vprašal, kako je prišlo do tega, da je pričel ljubavno razmerje s poročeno ženo. Štraus je dejal, da se mu je vedno pritoževala, da jo mož preganja in pretepa in da se ne razume z njim. Usodnega večera je bil v družbi znancev na Pobrežju in tja je prišla Gselmanova slučajno. Spremil jo je domov, nato se je spet vrnil v gostilno in tam kvartal. Videl je tam tudi pokojnega Gselmana. Obtoženec je ob tej priliki govoril o pokojniku zelo zaničljivo, češ, da se je prigugal v gostilno kakor konj. Usodno dejanje samo je opisal takole:

Ko sem slišal, kako je Gselmanova vpila, sem ji pritekel na pomoč. Videl sem moža na dvorišču z lesenim drogom v roki. Ko me je zagledal, me je hotel z drogom oplaziti, izbil sem mu ga iz rok in ga udaril po glavi. Nisem ga hotel udariti po glavi, temveč samo po roki. Tudi nisem zamahnil z vso silo, ker bi mu sicer zdrobil lobanjo. Pri pripovedovanju se je obtoženec ves čas tresel od razburjenosti.

Zanimivo je bilo tudi zaslišavanje Gselmanove. Obtoženka je slikala pokojnega moža v najslabši luči kot pijanca in nasilnega človeka, s katerim sploh ni bilo mogoče živeti. Zato je pričela ljubavno razmerje s Strausom.

Nasprotno je pa izpovedala njena svakinja Kristina Springerjeva. Gselman je bil mož na mestu, le ona je bila ničvredna ženska. (Občinstvo je začelo ploskati, kajti Gselmanovo vsi zelo sovražijo.) Priča je še izpovedala, da žena ni marala za moža in da ga je imela rada samo takrat, kadar ji je dal denar. Ko pa je dobila denar, je šla z ljubčkom na sprehod. Tudi otroka je zanemarjala. Mož je bil zelo miren in dober človek, vzorno je skrbel za svoje otroke, a žena je grdo ravnala z njim. Ob sobotah je moral pomivati v kuhinji pod, žena pa je šla z ljubčkom na izprehod.

Tudi izpoved lastnega brata Gselmanove, Maksa Springerja, obremenjuje obtoženko. Tudi on je slikal pokojnika kot vzornega moža in dejal, da sestra ni zaslužila tako vzornega soproga. Tudi večina ostalih prič je izpovedala v istem smislu.

SODBA

Štraus je bil obsojen na 7 let robije, dočim je bila njegova soobtoženka Angela Gselmanova zaradi pomanjkanja dokazov oproščena.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Petek, 24.: zaprto.
Sobota, 25.: V času obiskanja. Izven. Cene od 24 Din navzdol;
Nedelja, 26. maja: Zlato tele. Premiera. Izven.
Ponedeljek, 27. maja: Brez tretjega. Gostovanje v Celju.
Torek, 28. maja: Blodni ognji. Gostovanje v Kranju.

*

Občinstvo opozarjamo na gostovanji mariborske drame, ki se vrše začetkom junija. Ker sta odvisni od predprodaje vstopnic, apeliramo na našo publiko, ki bo pokazala brez dvoma dovolj kulturnega razumevanja, da bo omogočila s čim številnejšim posetom obe predstavi. Mariborčani so si zbrali dvoje po vsem različnih, toda izredno duhovitih iger, in sicer: Wildeovega »Idealnega soproga«, igro, ki slika konflikt v odlični angleški aristokratski rodbini, in Katajevo »Kvadraturo kroga«, ki nam na izredno humoren način podaja življenje dveh mladih komsomolskih parov v sodobni Rusiji. Ker sta bili obe deli igrani pred leti v našem gledališču, bo stalne obiskovalce naše drame brez dvoma zanimala razlika med podajanjem obeh ansamblov. Predprodaja vstopnic pri dnevni blagajni v operi.

OPERA

Začetek ob 20. uri

Petek, 24.: zaprto.
Sobota, 25.: Kratko življenje, in balet Petruška. C.
Nedelja, 26. maja: Boccaccio. Izven. Znižane cene od 36 Din navzdol.
Ponedeljek, 27. maja: zaprto.
Torek, 28. maja: Kratko življenje, Petruška balet. Red A.
Sreda, 29. maja: Zemruda.

Beležnica

KOLEDAR.

Danes: Petek dne 24. maja katoličani: Marija pomočnica kristjanov.

DANAŠNJE PRIREDITVE.

Kino Matica: Ljubezen je treba razumeti.

Kino Ideal: Carjev adjutant (Vlasta Burian).

Kino Dvor: Džungla smrti.

ZKD: »Zlata Katarina« ob 14.15 v Matici.

Ljubljanski šahovski klub, občni zbor ob 20. v zeleni dvorani restavracije Zvezda.

DEŽURNE LEKARNE.

Danes: Dr. Kmet, Tyrševa cesta 41, Trnkoczy ded., Mestni trg 4, Ustar, Šelenburgova ulica 7.

važnosti stalna kontrola dohodkov, tako

Zvočni kino Ideal

Danes ob 4., 7. in 9.15 uri zvečer

SLAVNI KOMIK

VLASTA BURIAN

v smehapolni veseloigri

CARJEV ADJUTANT

Gretl Theimer, Werner Fütterer

Vstopnina Din 4.50 in 6.50

Nevaren vlomilec

Ljubljana, 24. maja.

Te dni se je pojavil nevaren lopov v okolici Grosupljega. Mož je srednje postave, še precej mlad, na sebi je imel živo sportno obleko. Ljudje so postali pozorni nanj, ker je sledila tatvina za tatvino, vlom za vlomom in je vlomilec vedno puščal za seboj sledove gumijastih čevljev. Slednjič se je lopov pojavil v Sp. Slivnici, kjer je ponoči obiskal več hiš zaporedoma in odnesel poleg denarja mnogo najrazličnejših predmetov. Tam so ga v zgodnjih jutranjih urah ljudje izsledili, a jim je ušel. Preganjalcem je grozil z revolverjem in je tudi res večkrat ustrelil proti njim. Domnevajo, da je pobegnil za vasjo v gozd, kjer se skriva ne samo on, namreč še kdo izmed njegovih pajdašev.

Nevarni klatež je pred dnevi, in sicer kot je njegova navada, v nočnih urah, obiskal tudi župnišče v Kopanju, odkoder je odnesel precej gotovine in nekaj jestvin. Vlomil je še pri dveh posestnikih v Račni in poskušal tatvinsko srečo v Mlačevem ter v Grosupljem.

Oškodovanci so tatu preganjali sami, obenem so pa obvestili tudi orožnike. Navzlic intenzivnemu zasledovanju pa se je lopovu, kakor tudi njegovemu pajdašu posrečilo pobegniti. Oba bosta zdaj najbrže v kakem drugem kraju nadaljevala svoj posel.

Zasačeni vlomilci

Ljubljana, 24. maja.

Včeraj smo poročali o vlomu, ki ga je izvršila mlada tatinska trojica pri Avguštinovih v Gorenji vasi. Ker niso dobili nikakega denarja, so se spravili na svinjino in odnesli nekaj suhih klobas in gnjati.

Naše poročilo so čitali tudi na policiji in so po opisu takoj domnevali, kdo so vlomilci. V Koseze je odšel policijski agent, ki jih je res tam izsledil. So to 17 letni Ivan, njegova 16 letna sestra Cilka in 14-letni Štefan. Ivana že delj časa iščejo, ker je pobegnil od doma in sploh rad krade. Meso so nepridipravi med tem že pojedli. Odločno zanikajo, da bi se bili polastili tudi denarja.

Vremenska napoved

Dunajska opoldanska vremenska napoved za soboto: Toplo, nagnjenje k nevihtam.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize (z všteto premijo 28.5 odstot.). Amsterdam 2972.50 — 2987.09, Berlin 1758.08 — 1769.95, Bruselj 743.21—748.28, Curih 1421.01 — 1328.08, London 215.91—217.97, Newyork 4360.77 — 4397.09, Pariz 289.56 — 291.—, Praga 182.85 — 183.96, Trst 360.99 — 364.07. Avstrijski šiling v privatnem kliringu 9.10 — 9.20.

INOZEMSKE BORZE.

Curih, 24. maja. Beograd 7.02, Pariz 20.3775, London 15.23, Newyork 309.375, Bruselj 52.35, Milan 25.45, Madrid 42.225, Amsterdam 209.175, Berlin 124.50, Dunaj 58.—, Praga 12.875, Varava 58.275, Bukarešta 3.05.

Odlikovanje poljskega poslanika

Beograd, 24. maja. p. Nj. Vel. kralj je odlikoval poljskega poslanika g. Schwarzburg-Güntherja, ki zapušča te dni Jugoslavijo, z redom Jugoslovenske krone I. stopnje.

Počastitev ruskih junakov

Beograd, 24. maja. p. Danes so na svečan način pokopali na novem pokopališču v skupni grob ostanke ruskih vojakov, ki so padli na solunski fronti. Ostanke so prepeljali v Beograd, kjer so se vršile danes velike svečanosti. Cerkvene obrede na kolodvoru je opravil patrijarh Varnava. Svečanostim so prisostvovali zastopnik Nj. Vel. kralja, člani vlade, zastopstvo Narodnega predstavništva, vojska in deputacije raznih nacionalnih organizacij ter polnoštevilna ruska kolonija.

ELITNI KINO MATICA
TELEFON 21-24
GLOBOKO ZNIŽANE CENE!
Danes ob 4., 7.15 in 9.15 uri zvečer PREMIERA KOMEDIJE
ROSI BARSONY v velefilmu
LJUBEZEN JE TREBA RAZUMETI
Zabava, petje, veselje in ljubezen
Sodelujejo: GEORG ALEKSANDER in WOLF-ALBACH RETTY
Rezervirajte vstopnice! Bogat dopolnilni program!

DNEVNE VESTI

— **Nabori v dravski banovini.** S 1. junijem se prično v dravski banovini nabori. Vsi mladeniči letnikov 1908, 1909, 1910, 1911, 1912, 1913, 1914 in 1915, ki bodo letos poklicani na nabor in so člani sokolskih, planinskih, nogometnih in kolesarskih društev odnosno klubov, naj prineso s seboj svoje članske izkaznice, diplome ali druga podobna dokazila, s katerimi se bodo pred naborno komisijo izkazali.

— **Diplomirali** so v sredo na rudarskem oddelku tehn. fakultete v Ljubljani g. Čeh Karel iz Ljubljane, Manohin Vsevolod iz Ivangoroda, Mijić Mitar iz Bjeljine in Šehić Ibrahim iz Sarajeva. Čestitamo!

— **Opozorilo nameščencem!** Zavarovanci bivšega »Deželnega urada Občega pokojninskega zavoda za nameščence« v Trstu in nadomestnih nosilcev zavarovanja, kakor tudi preostalih zavarovancev se opozarja, da v smislu dekreta kraljeve italijanske vlade poteče dne 8. junija 1935 pravica zahteva do rente, kakor tudi pravica do povračila premij ali do pretvoritve tega povračila v prostovoljno zavarovanje. Vsakdo, ki je pred 31. decembrom 1918 služil na sedaj italijanskem ozemlju in ima pravico do pokojnine, invalidske ali starostne rente ali do povračila premij, kakor tudi njihovi upravičeni svojci, naj takoj priglase svoje terjatve na »Instituto Nazionale Fascista della previdenza sociale«. Trieste, Via Coronec 2.

— **Prava senzacija** za Ljubljano bo modna revija, ki jo priredi »Zveza gospodinj« pod vodstvom ge. Cilke Keršičeve in ge. Mare Švajgarjeve na pomladanskem velesejmu. V popolnoma preurejenem paviljonu »K«, ki je pod spretno roko arh. Mesarja dobil naravnost velemestno notranje lice, bodo dnevno popoldne in zvečer predstave, ki nam bodo prikazale najlepše stvaritve naših vodilnih salonov, poleg tega pa bo za umetniško zabavo skrbel bogat in skrbno izbran in pripravljen program, ki bo obsegal glasbene, plesne in pevske točke. Z lutkovnim odrom in otroškimi komadi pa bo preskrbljeno za deco in za odrasle. Sodeloval bo prvovrsten jazz-orkester, ki bo dal že itak pestri prireditvi še privlačnejši značaj. Modna revija traja od 1. do 11. junija.

— **SUZOR za volitve v vseh okroznih uradih.** SUZOR je končno ustregel zahtevi delodajalcev in delavskih ustanov ter sklenil naprositi ministra socijalne politike in narodnega zdravja, naj odredi vse potrebno, da se bodo čim prej vršile volitve v vseh okroznih uradih.

— **Odprte planinske postojanke SPD.** Staničeva koča na Triglavu je še vedno odprta in oskrbovana ter imajo smučarji še priliko za zimski sport. V obleko belih narcis se prične odevati Golica ter vabi Spodnja koča k obilnemu posetu osobito, ker je mogoče v tej koči tudi večdnevno bivanje; razgledi so edinstveni. Izletniški vlak v nedeljo omogoča prijetno bivanje ob Bohinjskem jezeru pri Sv. Janezu in Zlatorogu. Aljažev dom v Vratih je že odprt in skap Peričnik popravljen. Dom na Krvavcu in koča na Veliki Planini so vedno prijetne izletne točke. V Dom v Kamniški Bistrici vodi nova pešpot po desnem bregu Bistrice, ki nudi krasen razgled; slavnostna otvoritev bo 2. junija, pot pa je že sedaj dostopna. Oskrbovane so nadalje: Koča na Ljubniku, Valvasorjeva koča, Dom na Mrzlici, Tomazinova koča na Sv. Gori, postojanke v Logarski dolini in na Pohorju.

— **Iz državne službe.** Vpokojen je podšumar šumske uprave v Bohinjski Bistrici Vinko Meršol.

— **Anglikanski škofje v Beogradu.** Danes je prispelo v Beograd 8 anglikanskih škofov in teologov pod vodstvom dr. Fredericka Nudgenta Hyxa. Angleži so na informacijskem potovanju preko Beograda in Sofije v Bukarešto.

— **Knjige »Slovenske Matice« za leto 1935.** so pravkar izšle, in sicer: 4. snopič Kidričeve »Zgodovine slovenskega slovstva«, Joke Žigona »Veliko pismo slovenske duhovne združitve«, Miška Kranjca nove »Tri novele« in I. del Cervantesovega »Don Kihota« (prevedel in uvod napisal dr. Stanko Leben, ilustriral in opremil akad. slikar Nikolaj Pirnat). Ljubljanske matične člane opozarjamo, da lahko sami dvignejo knjige v pisarni Slovenske Matice, Kongresni trg 6 vsak delavnik od 9. do 12. dopoldne in od pol 4. do 6. popoldne. Vse štiri knjige obsegajo 922 strani in stanejo za člane 50 Din. Kdor želi vezane, doplača za vsako vezavo 12 Din. Uprava Slovenske Matice.

— **Subskribente Melikove »Slovenije«,** izredne naše izdaje, obveščamo, da izide prvi zvezek tega spisa julija ali avgusta, drugi zvezek pa izide že jeseni. Zakasnitev izida tega pomembnega dela so povzročile tehnične težkoče, narast gradiva, delo s klišeji itd. Zdaj bodo prejeli subskribenti oba zvezka še pred koncem leta. Prosimo subskribente, naj sprejmejo to na znanje in nam neprepečljivo zamudo oproste. Oba prva dva zvezka bosta vsebovala splošen opis vsega slovenskega ozemlja ne glede na državne meje ter bosta obsegala skupno blizu 700 strani! — Uprava Slovenske Matice.

— **Kako se je sodobna slovenska žena** praktično uveljavila v raznih poklicih, nam bo pokazala pestra slika njenega napornega dela na pomladanskem velesejmu pod naslovom »Žena in obrt«. Tej razstavi bo priključena modna revija, katere se udeleže vsi vodilni ljubljanski modni ateljeji in ki bo za Ljubljano prava senzacija. Dvakrat dnevno, ob 4. uri popoldne in ob pol 9. zvečer nam bo agilna »Zveza gospodinj« priredila revijo zadnjih damskih modnih novosti. Med revijo bodo sodelovali v zaključenih prizorih člani ljubljanskega gledališča in drugi priznani umetniki, prvovrsten jazz orkester, otrokom pa, ki bodo z mamicami prišli na popoldansko razstavo, bodo otroški komadi in lutkovni odri nudili poleg malih otroških manekinov obilo veselja.

— **Svetovna razstava v Bruslju.** Ker je število izletnikov, ki bodo potovali z modernim odprtim avtobusom, omejeno na 20, priporočamo, da se interesenti podvizajo s prijavami. Tudi mesta so dodeljujejo po vrstnem redu prijav. Sobe v Bruslju se morajo rezervirati 14 dni v naprej. Zato mora Putnik prijave zaključiti že s 25. majem. Izlet se prične na binkoštno nedeljo zjutraj ob 6. uri.

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bo spremenljivo, oblačno, topleje vreme. Včeraj je deževalo v Ljubljani, Rogaški Slatini in Zagrebu. Najvišja temperatura je znašala v Skoplju 30, v Beogradu 28, v Sarajevu 25, v Zagrebu 24, v Splitu 21, v Rogaški Slatini in Mariboru 20, v Ljubljani 17.8. Davi je kazal barometer v Ljubljani 760.7, temperatura je znašala 10.8.

— **Samomor v zaporu.** V zaporih varaždinskega okrožnega sodišča se je obesil včeraj 71letni kmet Mato Hajduk, ki je bil obsojen zaradi požiga na šest mesecev zapora.

Zvočni kino Dvor
Telefon 27-30
Danes ob 4., 7. in 9. uri zvečer
Džungla smrti
Doživljaji brodolomcev na malajskih otokih. Claudete Colbert, Herbert Marshall
Vstopnina Din 4.50 in 6.50

Grozen zločin. V sredo zvečer je bil umorjen v vasi Zdenčac blizu Bjelovara grozen zločin, ki je zahteval sedem človeških žrtev. 47letni premožni kmet Juro Rejlič je živel v miru in zadovljstvu, dokler se ni oni dan sprl s svojim sosedom Mato Koščakom, ker je Koščakova psica zadavila tri Reljičeve prašičke. V prepiru je Reljič pograbil sekiro in razsekal soseda. Videč, kaj je storil, je s sekiro ubil svoje tri otroke ter ženo in mater, ker se je bal, da bi se jim Koščakova rodbina ne osvetila. Najprej je razklal s sekiro glavo svoji ženi, potem pa še materi. Končno je razsekal še svoje tri otroke, najprej 5letnega sinčka, potem pa še dveletna dvojčka in le šestletni hčerkici se je posrečilo uiti grozni smrti. Po strašnem zločinu si je Reljič končal življenje.

— **V pijanosti zaklal prijatelja.** V Travniku je Ivo Marelja v sredo v kavarni med prepirom zaklal svojega najboljšega prijatelja Iva Madžarja. Zabodel ga je z nožem naravnost v srce, da je obležal na mestu mrtev

Iz Ljubljane

—lj **Ribji trg** danes ni bil tako dobro založen kakor prejšnje dni, ko je bilo na prodaj toliko izredno poceni skuš. Danes skuše sploh niso prispele in gospodinje so jih zelo pogrešale, ker so se zadnje čase navadile na nje. Zadnje čase so bile skuše celo po 6 Din kg. Kaj to pomeni, si lahko mislimo, če vemo, da so bile skuše včasih tako drage, kakor boljše vrste morskih rib. Trg je pa bil danes vendar dobro založen s cenenimi morskimi ribami. Zelo poceni so bile lokarde, po 8 do 10 Din kg, pa tudi prave sardele so bile poceni, po 12 Din. Izmed morskih rib je bilo največ sardel. Bilo je tudi nekaj girlic, ki so jih prodajali po 10 Din kg. Trg je bil dobro založen z rečnimi ribami. Izmed donavskih rib je bil zastopan smuč, ki je po 24 Din. Ščuke prodajajo po nespremenjeni ceni, po 22 do 24 Din v splošnem, eden prodajalec jih je pa danes prodajal tudi po 18 Din. Zdaj je trg še vedno založen s postrvmi, ki jih navadno ni v počitniški sezoni. Prodajajo jih po 36 Din. Po 35 Din so prodajali danes lipana, ki ga ni bilo mnogo. Žabji kraki so zadnje čase izredno tolsti ter je en krak že cela pečenka, zato niso dragi po 1.25 Din komad.

—lj **Lepo lice mestnih ulic** marsikje tudi v najprometnejših okrajih motijo nezazidane parcele. Zdaj jih uporabljajo lastniki kot njivice, zelenjadnne vrtove, često tudi za odlaganje smeti. Marsikje v mestu na takih parcelah odlagajo smeti, staro posodo in drugo navlako, kar ni baš lepo. Takih smetišč v mestu je precej in kot že rečeno tudi ob najprometnejših ulicah ter bi bilo prav, da se za njih odstranitev zavzame mestna občina, če se že nočejo lastniki sami.

—lj **Promenadni koncert.** Radiofonska oddajna postaja v Ljubljani bo v primeru lepega vremena v nedeljo dne 26. t. m. ob 11. uri priredila svoj prvi letošnji promenadni koncert pred gradom Tivoli. Vojaška godba 40. p. p. Triglavskega bo igrala sledeče skladbe: 1. T. Skorpik: Daj — dam, koračnica. 2. I. Fučik: Zimski viharji, valček. 3. W. Balfe: Ciganka, uvertura. 4. C. Kreutzer: Nočni šotor v Granadi, fantazija. 5. I. Gregorc: Vesela gmajna, III. venček slov. nar. pesmi. 6 E. Hasselmann: Cavatina - Tromba, solo. 7. Čajkovski: Romanca. 8. I. Svoboda: Na Vardaru, srbski potpuri. 9. I. Gleisner: Divertissement, biseri iz Rich. Wagnerjevih oper. 10. Fučik: Pripovedke iz Donave, valček. 11. Parma: Mladi vojaki, koračnica.

—lj **Vpisovanje v prvi razred dečke in dekliške vadnice drž. učiteljske šole v Ljubljani** bo v sredo 29. t. m. od 8. do 10. Zdravniška preiskava vseh vpisanih otrok se bo vršila na šolski polikliniki (v Gledališki ulici št. 7), in sicer za dečke v petek 31. t. m. ob 8., za deklice v ponedeljek 3. junija ob 9. Otroci, kateri so že priglašeni pri ravnateljstvu, naj pridejo samo k zdravniški preiskavi. V torek 4. junija bodo objavljena imena sprejetih otrok na objavnih deskah na zavodu. Ravnateljstvo drž. učiteljske šole v Ljubljani.

—lj **Pregled častniške obleke** bo za častnike iz pešadije 3. junija, za vse druge častnike pa 4. junija, obakrat točno ob 5. popoldne v Mestnem domu, kamor morajo priti osebno vsi častniki, ki so prejeli obleko. K pregledu morajo prinesti vse stvari, ki so jih prejeli od države

—lj **Nabori za mesto Ljubljano** bodo od 1. do 7. junija v Mestnem domu na Krekovem trgu št. 2. — Naboru so podvrženi vsi mladeniči rojeni leta 1915. in pa oni mladeniči rojstnih letnikov 1908. do 1914, ki so bili doslej začasno nesposobni za vojaško službo. Pregledali se bodo tudi začasno nesposobni obvezniki roj. letnika 1904. in vsi starejši obvezniki, ki so postali nesposobni za vojaško službo in so se prijavili za pregled. Podrobnosti so razvidne z razglasa, ki je nalepljen po mestu. — Vsi naborniki bodo morali pred komisijo dokazati svojo istovetnost, zato naj prineso s seboj vsa potrebna dokazila, legitimacije i. dr. Maturanti naj ne pozabijo svojih maturitetnih spričeval, ostali dijaki pa ne svojih zadnjih spričeval in potrdil o sedanjem posečanju šole. Kdor ne bo mogel izpričati svoje istovetnosti, ne bo pregledan; in kdor ne bo imel s seboj dokazov za morebitne zakonite olajšave (dijaški, skrajšani rok itd.), bo brezpogojno potrjen na polni kadrski rok.

—lj **Naknadna zaprisega vojaških obveznikov** bo za obveznike pravoslavne, evangelske, starokatoliške in muslimanske veroizpovedi v ponedeljek, 10. junija ob 10. dopoldne, za obveznike rimskokatoliške vere pa v nedeljo, 16. junija ob 8. zjutraj, obakrat v vojašnici vojvode Mišiča — vhod iz Maistrove ulice. Pri vhodu v vojašnico bo moral vsak obveznik oddati priglasnico, ki naj si jo nemudoma preskrbi v mestnem vojaškem uradu na Ambroževem trgu štev. 7-I. — soba 4. Brez priglasnice vstop ne bo dovoljen. Kdor tudi sedaj ne bo opravil prisege, bo pozvan na vežbo in občutno kaznovan.

—lj **Zatvoritev poti.** Prehod skozi Lattermanov drevored, ki vodi od spodnjega dela bivšega otroškega igrišča mimo velesejmskih paviljonov proti pivovarni Union, bo v času od 27. t. m. do 16. junija zaradi prireditve velesejma zaprt.

—lj **Akademski pevski zbor.** Pozivamo vse člane, da 24. t. m. ob 20.30 prinesejo na sestanek ves notni material in ostalo društveno imovino. — Odbor.

Iz Celja

—c **Pokalno tekmovanje rezervnih in mladinskih nogometnih moštev v Celju** se bo pričelo v nedeljo dne 26. t. m. in bo trajalo do 18. avgusta. V nedeljo dne 26. t. m. bosta igrali rezervi SK Jugoslavije in SK Celja ter mladina S Jugoslavije in SK Atletike. Čas in igrišče bo še določil okrožni odbor LNP v Celju.

—c **Umrla** je v torek v Celju (Obrežna cesta 4) v starosti 36 let ga. Pavla Šribarjeva roj. Wilkejeva, soproga sodnika v pokoju g. dr. Vilka Šribarja. Istega dne je umrl v bolnici 80letni občinski revež Janez Paradiž z Lopate pri Celju.

—c **Mestno poglavarstvo prosimo,** da bi ob suhem vremenu dalo vsaj pred večjimi pogrebi škropiti cesto od železniškega podvoza pri hotelu »Pošti« vse do mestnega pokopališča, ker se sedaj ob pogrebih često dvigajo s ceste oblaki prahu, ki kvarijo zdravje in obleko pogrebcem.

Film Z. K. D.
v prostorih »Elitnega kina Matice«
Danes ob 14.15 češko filmsko veledelo:
ZLATA KATARINA
Film po znani gled. veseloigri »TRMOGLAVA KATARINA«
Ant. Nedošinska, Lida Baarova
Vstopnina najnižja Din 3.50, 4.50, 5.50 in 6.50

Z Jesenic

— **Krajevna protituberkulozna liga na Jesenicah** priredi v okviru protituberkuloznega tedna v nedeljo 26. t. m. ob pol 11. na trgu Kralja Aleksandra (pred kolodvorom) koncert, ki ga bo izvajala cerkvena godba na Jesenicah. Med koncertom bo Krajevna protituberkulozna liga zbirala po svojih organih prostovoljne prispevke. Občinstvo se vljudno naproša, da po svojih močeh prispeva za to velevažno dobrodelno akcijo. Odbor.

— **Majski izleti šolske mladine na Golico.** Zadnje dni prihajajo skupine šolskih otrok z učitelji na čelu na Golico, na katere vznožju so široke poljane polne cvetočih narcis. Nekatere skupine prihajajo preko Bleda in Vintgarja na Jesenice in od tu naprej na Planino ali Golico, toda za take izlete je dan nekoliko prekratek. Kljub precejšnjim naporom, pa se mladina v večernih urah vsa srečna in vesela s šopki narcis v rokah vrača v dolino ter med petjem in godbo vrača z Jesenic z vlakom v domače kraje. Vendar pa letos izleti šolske mladine niso tako številni kakor druga leta, kajti deževno in hladno vreme odvrača mladino in šolska vodstva od izletov.

— **Sokolsko društvo Jesenice** priredi svetosavsko proslavo v veliki dvorani Sokolskega doma v soboto, dne 25. t. m. ob 8. uri zvečer. Sodeluje godba in mladinski pevski zbor, razen tega je na sporedu recitacija in spominski govor. Po proslavi je družabni večer pri pogrnjenih mizah. Vstopnine ni. Dolžnost članstva je, da se te proslave zanesljivo udeleži.

JUTRI PREMIERA! JUTRI PREMIERA!
Luise Ullrich, Hermann Thimig v prekrasnem filmu
DRAGA NEUMNA MAMICA
Theo Lingen, Leopoldina Konstantin

Zaščita male trgovine in obrti

Predlog mestnega svetnika dr. Bohinjca na zadnji seji ljubljanskega mestnega sveta

Ljubljana, 24. maja.

Na zadnji seji ljubljanskega mestnega sveta je mestni svetnik dr. J. Bohinec sprožil samostojni predlog o zaščiti male trgovine in obrti. Njegov predlog se glasi:

Mestna občina ljubljanska naj kot obrtna oblast osvoji načelo, da lastniku ene obrtne ali trgovske koncesije ne dovoli v isti ali drugi stroki druge koncesije ali koncesije za otvoritev podružnic, zlasti ne v ulicah ali krajih, v katerih obstoji že več malih trgovin ali obrti te stroke.

Mestna občina naj strogo pazi, da imejitelji trgovskih koncesij prodajajo samo predmete, katere so z ozirom na vsebino koncesijske listine upravičeni prodajati. Pri podeljevanju koncesij mora mestna občina načelno odklanjati eni in isti osebi izdajo koncesije za prodajo več predmetov, ki spadajo normalno pod posebno koncesijo.

V mestnih hišah naj imajo prednost za trgovske ali obrtniške prostore mali obrtniki in trgovci.

Za svetlobno reklamo naj se malim trgovcem in obrtnikom primerno zniža cena električnega toka, in sicer tako, da bo tok za svetlobno reklamo prva dva meseca po otvoritvi brezplačen, znižan pa ob dneh, v katerih se normalno pričakuje večji naval odjemalcev. Taki dnevi so n. pr. dnevi pred sv. Miklavžem, pred Božičem in Novim letom itd.

Stajališče veletrgovin in prodajaln ali delavnic industrijskih obratov naj ne bo v neposredni bližini poslovalnic večjega števila malih trgovcev ali delavnic malih obrtnikov iste stroke.

Mestna občina ljubljanska mora kritje svojih lastnih potreb razdeliti enakomerno na večje število malih trgovcev in obrtnikov s sedežem v raznih delih mesta, in sicer po seznamu, ki naj ga odobri obrtni odbor. Dobavni razpisi naj se urede tako, da se morejo licitacije udeležiti tudi mali obrtniki. Zlasti naj se večje dobave razdele v več manjših dobav.

Izvršno izterjevalno postopanje proti trgovcem in obrtnikom naj bi se zaradi nepravočasne poravnave mestnih davščin izvedlo šele potem, ko je na to pristal obrtni odsek, ki mora to storiti, če je plačilo davščin v nevarnosti in ni nedvomno dokazano, da bi izvršeno postopanje uničilo gospodarski razvoj prizadetega trgovca ali obrtnika.

Iz tekočih dohodkov mestne blagajne naj se prvenstveno in brez odloga poravnavajo računi malih trgovcev in obrtnikov, katerim se naj za neporavnane račune mesec dni po dostavi računa priznajo 5% obresti.

Določi naj se znesek 5000 Din za ustanovitev dveh štipendij po 2500 Din na leto za dijake ljubljanske univerze iz vrst malih obrtnikov in trgovcev, ki posečajo trgovsko akademijo ali drž. dvorazredno trgovsko šolo.

Pri organizaciji počitniških kolonij naj se za otroke malih trgovcev in obrtnikov rezervira najmanj 10 mest.

Pri izpopolnjevanju praznih uradniških in uslužbenskih mest pri mestni občini ljubljanski naj se letno 5% teh mest rezervira za rodbine malih obrtnikov in trgovcev.

Za onemogle in nepremožne obrtnike in trgovce naj se začasno preskrbi v mestnem zavetišču najmanj 10% razpoložljivih mest.

Strankam, ki se s posebnimi potrdili mestne občine ljubljanske izkažejo, da so v teku enega leta za potrebe svoje družine pustile izdelati obrtniške izdelke v delavnicah malih obrtnikov, naj prizna mestna občina posebne nagrade v obliki srečk, ki se vsako leto po gotovem načrtu izžrebajo z dobitki skupaj največ 10.000 Din.

Pojem malega trgovca in obrtnika določi vsako leto posebej obrtni odbor občinskega sveta. Obrtni odbor naj določi tudi vse podrobnosti za omogočenje točnega izvajanja teh sklepov.

V zadnjem četrtletju vsakega leta naj pristojni magistratni urad predloži mestnemu svetu izčrpno poročilo o ukrepih mestne občine ljubljanske za zaščito in pospeševanje male trgovine in obrti.

Iz Višnje gore

— **Mesto ne dobi samostojne občine.** Dolge so bile težnje in boji Višnje gore, da bi dobile nazaj samostojno občino, ki jo je izgubila s priključitvijo sosednih občin. Ta napor sega že v prvi dan združitve. In ne brez vzroka, kajti Višnja gora je večinoma obrtniško mesto, saj je v mestu mnogo krojačev, čevljarjev, gostilničarjev, trgovcev, ena usnjarna, klobučarna, izdelovalnica sifonov in vrvarna, same obrti, ki donašajo občini lepe dohodke. Zato je mesto, dokler je bilo samostojna občina, lahko urejalo svoje finance in ni bilo posebno velikih dokladi, ker so se stekali dohodki iz prej omenjenih obrti. Ko pa so bile mestu pridružene sosedne občine, ki so izrazito kmečkega značaja, je bilo mesto prikrajšano, kajti njegovi dohodki so se sedaj razdelili na vso občino, ker kmečke občine nimajo toliko dohodkov. Zato je razumljivo, da se je v mestu pojavil odpor in želja po stari uredbi. Romale so prošnje in osebne intervencije na bansko upravo, a niso rodile pravega uspeha. Ko se je mudil g. ban dr. Puc v Višnji gori na službenem potovanju, je mesto izrabilo to priliko in g. Franc Groznik se je kot predstavnik mestnega starešinstva obrnil na g. bana in mu razložil mestno stališče. Povdarjal je, da združitev občin v Višnji gori ni bila srečno izpeljana, ker ima Višnja gora popolnoma drugačne potrebe kot ostale kmečke občine. Zaradi kmečkega stanovskega egoizma in velike premoči kmečkih odbornikov pa mesto ne more priti do svojih zahtev in potreb in se mu pri tem godi krivica. Zato prosi za zopetno samostojnost. G. ban pa je izjavil, da je tu težko kaj storiti, ker je mesto po zakonskih določbah premajhno za samostojno občino. S tem je končana akcija za samostojno občino. Upamo pa, da se bo Višnja gora kmalu vživela v novi položaj in bodo odstranjena nasprotstva, ki sedaj obstojajo. Mesto bo pač moralo nekoliko odnehati v svojih zahtevah, ostale občine pa pokazati večjo uvidevnost za mestne potrebe. Saj je najbolje, da mesto še nadalje ostane sedež občine, ker so tu tudi ostali uradi ter je že po naravi nekako upravno središče.

— **Z občinske seje.** Na zadnji občinski seji, ki sta se je udeležila tudi dva zastopnika SK Polža, se je občinski odbor postavil na stališče, da se cesta Peščenik—Krka mora graditi, ker jo zahtevajo gospodarski in tujsko prometni oziri. Zadnji so se pokazali zlasti, odkar je SK Polž otvoril krasen smučarski in planinski dom Polževo pri Sv. Duhu nad Višnjo goro. Ta dom postaja vsak dan bolj družabno, kulturno in gospodarsko središče Dolenjske. Le to je pomanjkljivo, da ima tako slabe prometne zveze. Zato je avtomobilska cesta Peščenik — Krka nujno potrebna. Pa tudi kraji med Višnjo goro in Krko so več ali manj v hribih, precej oddaljeni od državne ceste in železnice. Zato bi bila cesta tudi v gospodarskem pogledu velikega pomena. Višnjegorska občina bo storila vse, da se cesta čim prej zgradi, in bo tudi sama pomagala, kolikor bo v njeni moči. Brez te ceste se sistematično delo za povzdigo Dolenjske ne bo moglo nadaljevati. Velikega pomena je tudi občinska cesta od Zavrtače mimo doma na Polževem skozi Novo vas in Križko vas nazaj na cesto Peščenik—Krka. Na občinski seji je bila tudi ta pot soglasno proglašena za občinsko cesto drugega reda.

— **Posledica slane.** Posledice slane, ki bila 1. maja, so vsak dan bolj očitne. Gozdovi so rjavi, kakor da bi bila jesen in ne šele pomlad. Črešnje, hruške in orehi so uničeni, pač pa so jablane v najlepšem cvetju, ker jih slana še ni zadela. Če bo šlo vse po sreči, bo precej jabolk. Po hribih pa slana tudi črešenj ni uničila, ker še niso cvele.

Iz Maribora

— **Mariborčani, vaša dolžnost je,** da rezervirate do konca tega meseca vstopnice za gostovanji ljubljanske drame, ki sta se morali zaradi nerazumljivo mlačnega zanimanja občinstva odgoditi na prve dni junija! Natančni datum gostovanj (prvi večer Linhartova komedija »Matiček se ženi« v odlični režiji dr. Br. Gavelle, drugi večer Zweigova tragikomedija »Siromakovo jagnje«, ki se godi v Napoleonovih časih v Egiptu (režija Kreftova) javimo te dni. Gledališče ljubeče občinstvo je tako v Mariboru, kot tudi v Ljubljani napolnilo hišo ob drugih, manj pomembnih kulturnih prireditvah ter ne bi bilo preveč častno, če bi se to prvo izmenično gostovanje moralo definitivno odpovedati.

— **Gluhonema deklica zanetila požar.** Te dni je požar upepelil viničarijo Jurija Klampferja iz Žitnic v Slov. goricah, kjer je stanoval viničar Nikolaj Seršič s 3 nedorazslimi otroci. Nesrečo je povzročila igra otrok, ki so ostali sami doma. Gluhonema 7letna Marija Seršičeva je vzela z ognjišča nekaj gorečega dračja in ga v hlevu podtaknila v koruzno slamo, hoteč zakuriti. Seveda so ognjeni zublji v hipu objeli viničarijo in jo do tal uničili.

— **Manifestacija in revija mariborskega sokolstva** bo javni nastop v nedeljo 26. t. m. popoldne v Ljudskem vrtu. Nastopilo bo 1600 Sokolov, ki so člani šesterih mariborskih sokolskih društev, nastopilo bo tudi vojaštvo in sokolska konjenica.

— **Prevzem poslov mariborske gasilske čete.** V sredo popoldne so novi odborniki prevzeli posle gasilske čete v Mariboru. Gasilska župa je nedavno imenovala nov odbor. Poveljnik mariborske gasilske čete je Karl Hmelina, podpoveljnik Franc Kuder, tajnik dr. Milan Senkovič, blagajnik Bogomir Divjak, šef-zdravnik pa dr. Boris Kac.

Iz Ptuja

— **Velik požar.** V noči na nedeljo, okoli 3. ure zjutraj je nenadoma izbruhnil ogenj na gospodarskem poslopju posestnika Bezjaka Jakoba v Sturmovcih, občina Pobrežje. Ogenj se je bliskoma širil in je že tudi zajel ostrešje hlevov Domači so še spali, in zato niso mogli pravočasno rešiti vseh svinj; v plamenih se je zadušilo pet svinj, dočim so morali šest svinj takoj zaklati, ker so bile opečene. Poleg poslopja je zgorelo tudi vse gospodarsko orodje in velika zaloga sena in slame. Na pomoč so prvi prihiteli gasilci iz Sv. Vida pri Ptuju, nato pa še gasilci iz Ptuja s svojo motorno brizgalno. Reševalna dela je vodil starosta ptujske gasilske župe g. Muzek. Skupna škoda se ceni nad Din 60.000, dočim je bil posestnik zavarovan le za Din 14.000. Sumi se, da je bil ogenj podtaknjen, ker ima Bezjak več sovražnikov. Orožniki vodijo strogo preiskavo.

Ludvik Wolff: 11

BOGINJA DOBROTE

ROMAN

— Jaz, — je odgovoril Harland kakor iz težkega sna.

— Oh! — je vzkliknila rdeča bluza in njena nedrija so se začela naglo dvigati. Harland je prestrašeno zrl na ta grozni naravni pojav.

— Razumela bi se imenitno, gospod.

Harland se je zopet obvladal in menil bolestno: Nositi bi morali močnejši steznik, draga gospa.

— Kako mislite to?

— Kot bolniška strežnica ste preveč razburljivi, spoštovana gospa Fiedlerjeva.

— Oh ne, — je zašepetala vdova sramežljivo, dvignila k ustom ročaj dežnika, ki je predstavljal ljubkega mopsa, in se predala ritmično gugajočim kretnjam. Harland je dobil morsko bolezen, pritisnil je na gumb in pričaral v sobo dečka, ki je izzivajoče odprl vrata.

— Še žal vam bo, dragi gospod, — je dejala svilena bluza in odvalovila iz sobe.

— Brezupno, — je pomislil Harland in se prijel z obema rokama za glavo. — Je še mnogo žensk v predsobi?

— Samo ena sestra, gospod Harland. — je odgovoril deček.

Osupli obraz strežnice, ki je prihrumela v sobo, je bil kakor meduza. — Ne, ne, je kričalo v Harlandovi notranjosti. — raje takoj umrem.

Sestra se je predstavila, z monotonim glasom je povedala vse potrebno in položila na mizo spričevalo.

— Oprostite, da sem vas nadlegoval, — je dejal Harland, ki ga je kar mraz spreletaval ob pogledu na to strežnico. — Vaš obraz se mi zdi prestrog. Potrebujem malo prijaznosti in dobrote.

— Razumem vas. Iščete ljubico, ne pa strežnico.

Kako trpko zveni njen glas, — je pomislil Harland, ne da bi se branil žalitve. Sočutno je zrl na sestro, ki je pobrala svoje papirje in odšla iz sobe, ne da bi pozdravila.

Deček je potrkal in vstopil. — Še ena dama je prišla. — Jo lahko privedem?

Harland je malomarno prikimal.

Vstopilo je visoko, vitko dekle. — Dober dan, gospod Harland?

— Da.

— Prihajam na vaš oglas.

Imela je svetle, lokave oči, ki so z enim pogledom objele moža in vso sobo.

Harland je začutil v sebi nerazumljiv odpor do tega dekleta, ki se je vedlo kakar dama in kazalo svojo premoč.

— Dobro se spoznam na nego bolnikov. Bila sem tri leta na bojišču. Kdo je bolan?

— Jaz sam.

Pogledala ga je nezaupljivo.

— Vi, gospod Harland? Saj niste prav nič podobni bolnemu človeku.

— In vendar sem težko bolan, gospodična —?

— Ingelena Görtzova.

— Nimam rad tako težavnih imen, — je dejal Harland nejevoljno.

— Saj me lahko kličete Mina ali Ema. To mi je vseeno.

Harland se je naenkrat omehčal in nasmehnil se je temu mlademu, svežemu obrazu. Teh šest mesecev bi lažje preživel, če bi imel pri sebi to nežno dekle, ki prihaja iz drugega sveta. Sedite prosim, gospodična Görtzova.

Sedla je in začela proučevati Harlandov obraz.

— Žal sem res bolan. Živce imam uničene. Izpreči moram.

— Ali ste bili na vojni, gospod Harland?

— Ne, imel sem srečo s svojim rojstvom. Toliko, da sem še odnesel pete. Toda kaj je sreča? Človek lahko umre tudi v mirnem času.

Človek umre, samo če hoče.

To bi morali povedati profesorju Gotteswintru, gospodična Görzova. Zasmejal se je prisiljeno, zroč v daljavo.

— Sicer pa življenje ni tako važno. Poedinec je brez vrednosti.

— Kaj se ne bojite smrti?

Dekle je pomislilo. — Smrti ne. Morda se bojim umiranja, ker smo vsi občutljivi in bojazljivi.

Harland ji je podal roko. — Pojdite z menoj, gospodična Görtzova. Patrebujem vas.

— Saj me še ne poznate in še ničesar ne veste o meni, gospod Harland.

— Spoznam se nekoliko na ljudi.

Človek se navadno moti, gospod Harland.

— Meni ne preostaja toliko časa, da bi doživel razočaranje. Pojdite z menoj, gospodična Görtzova. Sprejmem vas za šest mesecev in ponujam vam — ponujam vam deset tisoč mark za ta čas.

Namršila je čelo in vprašala nezaupljivo: Ali ni to amaterska cena, gospod Harland?

— Ne razumem vas.

Dekle se je nezaupljivo zasmejalo.

— Ne smete govoriti z menoj ironično, gospodična. Proti ironiji sem brez moči. Kaj mislite pod amatersko ceno?

Gospodično Görtzovo je spravilo to vprašanje malo v zadrego. Rada bi vedela, kakšno službo zahtevate od mene za ta denar, gospod Harland.

— Pol leta morate ostati pri meni.

— Zato se vendar ne plača deset tisoč mark.

— Prosim, za denar ne gre, plačam tudi petnajst ali dvajset tisoč mark. Ob denarno stran se ta stvar ne sme razbiti.

— Ne razumeva se, — je dejala gospodična Görtzova tiho. Čez nekaj časa je pa pripomnila: — Zame je deset tisoč mark ogromen denar, gospod Harland. Med vojno sem izgubila vse. Moj oče je bil podpolkovnik in na bojnem polju je podlegel legarju. Moj edini brat je padel v prvem letu vojne. Zdaj sem sama in zdi se mi sumljivo, če mi ponuja mož, kakor ste vi, toliko denarja.

— Tu je vsak sum odveč, gospodična Görtzova, kajti jaz sem mnogo, mnogo siromašnejši od vas. Če sprejmete mojo ponudbo, bo to zame darilo.

Iz njenih vprašujočih oči je še vedno odsevalo nezaupanje.

Tri žrtve tihotapske strasti

Na Blekovi planini so našli mrtve Franca Košnika, Josipa Balona in Frančiško Hudovernikovo

Jesenice, 24. maja.

V obmejnem kotu Gorenjske se je te dni naglo razširila vest o tragični smrti treh tihotapcev, ki so jih našli v torek 21. maja graničarji na Blekovi planini (1759 m) v Karavankah. Graničarji so našli že dve skoraj razpadli moški trupli, včeraj po dolgem iskanju pa tudi pogrešano žensko, ki je bila v njuni družbi.

V truplih so spoznali 29letnega brezposelnega delavca Franca Košnika in 19letnega brezposelnega trgovskega pomočnika Josipa Balona, tretja žrtev pa je 22letna Frančiška Hudovernikova z Jesenic. Ta trojica je odšla 23. januarja z Jesenic ali Javornika pri Koroški Beli in je hotela preko hribov v Avstrijo z namenom, da bi na povratku tihotapila saharin. V času, ko so odšli z doma, na planinah še ni bilo mnogo snega, nekaj dni pozneje je pa zapadel precej visoko. Zelo verjetno je, da je pri prehodu tihotapce zalotil plaz in jih potegnil za seboj, mogoče je tudi, da so v globokem snegu obnemogli in zmrznili. Orožniki in obmejne oblasti, ki so bile po njihovih svojcih obveščene, da jih pogrešajo, so poizvedovali na vse strani, vendar niso mogli ničesar ugotoviti glede njihove usode. Zato so domnevali, da so jih morda zalotili avstrijski obmejni organi in jih v Avstriji zaprli.

Pri mrtvecih so našli v nahrbtnikih in žepih precej saharina, kar je dokaz, da je bila tihotapska trojica na povratku iz Avstrije. Dočim sta ležali trupli Košnika in Balona skoraj popolnoma skupaj, so pogrešano Hudovernikovo našli šele včeraj kakih 50 m niže. O tem je bilo obveščeno včeraj sresko načelstvo v Radovljici, nakar sta odšla na kraj nesreče uradnik Smerdu in pa zdravnik dr. Slivnik. Trupli obeh tihotapcev so pa domačini iz Kranjske gore že poprej prenesli v mrtvašnico v Kranjsko goro in sta bila nesrečna tihotapca tudi tam pokopana.

France Košnik je bil rojen leta 1906. v Tržiču in pristojen v Predoslje pri Kranju, stanoval je pa na Javorniku 45. Njegov tovariš Jože Balon je bil rojen l. 1916. v Kapelah pri Brežicah in tja tudi pristojen. Balon je bil od 1. januarja 1935 uslužben kot trgovski pomočnik pri svojem bratrancu trgovcu Jožetu Balonu na Javorniku. Ker pa je bil zelo nereden v službi, ga je ta odpustil. Frančiška Hudovernikova je bila rojena leta 1900. na Jesenicah in je bila brez posla. Košnik je bil na Jesenicah znan kot strasten tihotapec saharina, saj je šele lani presedel eno leto ječe zaradi tihotapstva. Hudovernikova je bila njegova ljubica, čeprav so ji starši to na vse načine branili.

O najdbi trupel nesrečnih žrtev tihotapske strasti so bili obveščeni Košnikovi in Hudovernikovi, ki žive na Jesenicah in uživajo velik ugled. Tragična usoda treh tihotapcev naj bo drugim v resen opomin, da za bori zaslužek ni vredno tvegati življenja!

Nov izum — svetlobni top

Končno dobimo orožje, ki ljudi ne bo ubijalo, temveč samo omamljalo

Če bi bili ljudje tako iznajdljivi v ljubezni do bližnjega, v lajšanju gorja in otiranju solza, kakor so v oboroževanju, bi že davno imeli raj na zemlji. Dan za dnem čitamo o novih izumih morilnega orožja. Čim bolj čutimo potrebo miru, tem hujše je tekmovanje v oboroževanju. Najrazličnejšim vrstam morilnega orožja so se pridružili zdaj še tako zvani svetlobni topovi, ki imajo pa vsaj to dobro stran, da ljudi ne ubijajo, temveč samo omamljajo. Iz ozke topovske cevi švigne tako močna luč, kakor da so se združili vsi najmočnejši reflektorji sveta v mogočen svetlobni žarek. Na prostrani livadi leži 50 do 60 omamljenih zajcev, kakor da je udarila strela in pokosila vse naokrog. Dva visoka častnika v generalskih uniformah krepko stiskata mlademu možu roko. Sijajno! Vse gre gladko. Generalna preizkušnja svetlobnega topa se je imenitno obnesla in izumitelj Edmond de Christmas je zadovoljen.

Zadovoljen je po pravici, saj je stopil kar čez noč v prve vrste izumiteljev na polju vojne tehnike. Iz brezpomembnega inženjerja, živečega še nedavno v Kanadi, je postal naenkrat popularen mož, ki se zanj zanimajo vsi vojni atašeji tujih poslaništev v Parizu. Strokovnjaki pravijo, da ima svetlobni top inženjerja Edmonda de Christmasa veliko bodočnost, da bo igral v bodočih vojnah važno vlogo. Izumitelj sam pa sodi drugače. Pravi namreč, da svetlobni top ne pripada samo bodočnosti, temveč tudi sedanjosti. Po posrečenih poskusih z malim modelom bo postavljen v vojnotehničnem zavodu francoskega vojnega ministrstva velik top in poskuse bodo delali v velikem obsegu.

Svetlobni top se močno razlikuje od vseh drugih topov v prvi vrsti zato, ker ljudi ne ubija. Močan svetlobni pramen, ki švigne po strelu iz topovske cevi, omami daleč naokrog vsa živa bitja. Omamljenost traja več ur. Kogar zadenejo ti žarki, izgubi začasno vid in obleži kakor pijan. Izumitelj se je sam prepričal o učinku svojega izuma, ko so ga nedavno zadeli svetlobni žarki iz njegovega topa. Tri ure ni videl in bil je tako omamljen, da se ni mogel obdržati na nogah. Največji pomen svetlobnega topa je pa v njegovi obrambi proti sovražnim letalom. Če zadenejo svetlobni žarki pilota, izgubi takoj oblast nad letalom in katastrofa je neizogibna. Poleg tega se da z baterijo svetlobnih topov v trenutku onemogočiti sovražnikova borbenost več kilometrov daleč naokrog, ne da bi bila prelita kaplja krvi. Svetlobni žarek, ki švigne iz topovske cevi, ima svetlobno moč treh milijard sveč in učinek traja 12 sekund.

Konec najstarejšega poljskega lista

Najstarejši poljski list »Gazeta Warszawska«, ustanovljena leta 1774., glavno glasilo pokojnemu Pilsudskemu sovražne narodno demokratske stranke, je v sredo nenadoma prenehal izhajati. Tako čudnega in naglega konca ni storil še noben list na svetu. »Gazeta Warszawska« ni delila z drugimi poljskimi listi narodne žalosti ob smrti maršala Pilsudskega in takoj po maršalovi smrti je nastopila vsa javnost proti listu s tem večjim ogorčenjem, ker je šlo za moža, ki je obnovil svobodno poljsko državo in povrhu še ob njegovi smrti, ko morajo že iz pijetete utihniti morebitne politične strasti in nasprotstva.

Od vseh strani so začeli »Gazeto Warszawsko« srdito napadati. Zveza poljskih založnikov je črtala list iz seznama, isto je storil tudi sindikat novinarjev, ki je sotrudnike »Gazete Warszawske« izključil iz organizacije. Nihče več ni hotel lista prodajati. Zveza reklamnih pisarn je pa izdala prepoved dajati bojkotiranemu listu oglase. Študentje so sežgali na tisoče izvodov »Gazete Warszawske« pred univerzo in mnoga društva so pozvala svoje člane, naj list odpovedo. Pod silnim pritiskom javnosti je izdajatelj obvestil oblasti, da bo podjetje likvidirano. Včeraj »Gazeta Warszawska« ni več izšla.

Spominjajte se CMD

Prevrat v radiu?

Na vrhu ogromnega newyorškega nebotičnika Empire State Building delajo že leto dni poskuse z oddajanjem brezžičnih brzojavk po novi metodi. Poskusi so bili doslej strogo tajni in šele zdaj je profesor kolumbijske univerze major Armstrong povedal, kakšen je cilj teh poskusov. Izkazalo se je, da gre za povsem nov radijski sistem, ki hoče odstraniti vse motnje. Rabijo se ultrakratki valovi, prenos je združen obenem s prenosom slik na daljavo in je mnogo boljši kakor doslej. Major Armstrong pravi, da se doseže vse to z novo lastnostjo oddajnega vala, ki manjka statičnim valovom, nastajajočim v naravi. Sprejemni aparat je narejen tako, da prestreže samo val s to lastnostjo, dočim v naravi nastale valove izključuje. Ta val lahko namreč modulira.

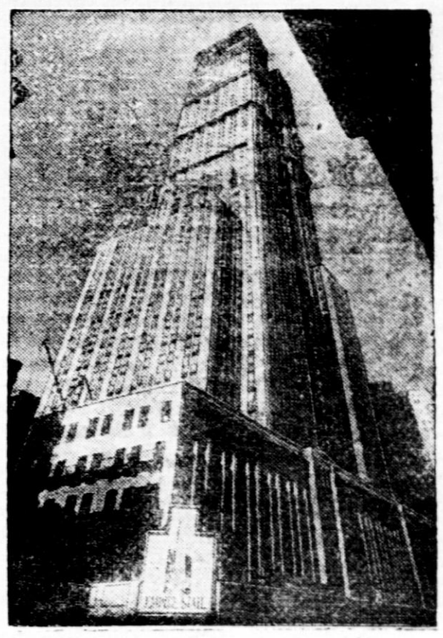

To je metoda, ki so jo poznali strokovnjaki že dobrih 20 let, pa se niso hoteli odločiti za njo zaradi raznih težav. Te je zdaj major Armstrong premagal. Oddaja lahko celo več programov naenkrat. Eno napako pa ima nova metoda, in sicer to, da rabi zelo kratke valove in da jih zato ne more pošiljati neposredno na velike daljave. V ta namen bi bila potrebna cela vrsta vmesnih postaj, kar pa zahteva visoke stroške. Na drugi strani pa moramo pomisliti, da bi odpadle vse motnje, in zato ni izključeno, da se bo Armstrongov sistem uveljavil.

Iz Trbovelj

— **Nabori.** Uprava občine Trbovlje razglaša, da je vojaška oblast odredila letošnje nabore v Trbovljah po sledečem redu: 1. Dne 5. junija za mladeniče rojene leta 1904, ki so bili pri zadnjem pregledu spoznani začasno nesposobni, kakor tudi za one obveznike iz operativne in rezervne vojske, ki se čutijo za vojno službo nesposobni, ter za one, ki so pristojni v druge občine; 2. dne 2. junija za mladeniče, rojene v letu 1915; 3. dne 7. junija za mladeniče, rojene v letih 1908, 1909, 1910, 1911, 1912, 1913 in 1914, ki so bili doslej pri naborih spoznani za nesposobne; dne 7. junija ob 10. uri bo na telovadišču trboveljskega Sokola tudi prisega vseh sposobnih obveznikov, ki doslej še niso prisegli na vernost Nj. Vel. kralju Petru II. Nabori bodo tudi letos v Sokolskem domu. Nabori se bodo začeli vsaj dan točno ob 7. uri zjutraj. Vojaška oblast opozarja nabornike, da prinesejo seboj potrebne dokumente in da pridejo trezni in se obnašajo dostojno, ker bi se jih sicer napotilo na pregled na drugo oddaljeno naborno postajo na lastne stroške.

— **Otvoritev razstave »Žena«.** Tukajšnje Kolo jugoslovenskih sester otvori v četrtek 30. maja ob pol 10. uri dopoldne v narodni šoli Trbovlje-trg razstavo »Žena« in z njo združeno higijensko razstavo. Kot prva točka prireditve bo posvetitev spominske lipe našim materam. Ob tej priliki bo ob lipi odkrit spominski kamen z napisom: »Materi — prvemu stebru domovine«. Razstava bo otvorjena z nagovorom ge. Minke Govekarjeve, predsednice banovinske ženske sekcije Jugoslovenske ženske zveze s predavanjem g. dr. Petriča, šefa higijenskega zavoda iz Ljubljane. Vstop k otvoritvi kakor tudi ogled razstave bo brezplačen. Vstopnine prosta bodo tudi predavanja med tednom. Spored predavanj bo objavljen potom lepakov.

— **Rudniški nameščenci za kraljev spomenik.** Zgledu državnih nameščencev, ki so prispevali več odstotkov svoje mesečne plače za spomenik kralju-mučeniku, so sledili sedaj tudi rudniški nameščenci, ki so se spontano odločili prispevati v 6-mesečnih obrokih 4% svojih mesečnih dohodkov za kraljev spomenik. Trboveljska družba sama pa je prispevala za spomenik 50.000 Din. TPD in njeno nameščenstvo bo potem takem prispevalo za spomenik blagopokojnemu kralju-mučeniku gotovo preko 100.000 Din, kar je vse hvale vredno.

MORSKE RIBE

Danes v veliki izbiri, pripravljene na poljuben način. — Vina prvovrstna, posebna kvaliteta: fini viški opolo. — Cenjenim gostom se priporoča

OPERNA KLET

MAGDA LOZIĆ.

DAMSKI SLAMNIKI po pretirano nizkih cenah! Preoblikovanje Din 25.-. — Salon »La Femme Chic«, Ljubljana, Šelenburgova ulica štev. 6, I. nadstropje. 1775

ENTEL — AŽUR — PLISE izvrši ekspresno — Matek & Mikeš, Ljubljana (poleg hotela Štrukelj). 54/L

OBLEKE PO MERI najnovejši kroji, zelo poceni, tudi razno krasno perilo — si nabavite pri **PRESKERJU, LJUBLJANA, Sv. Petra c. 14**

Popolnoma brezplačno!

Izrežite ta oglas ter ga predložite v prvi trafiki. Nudimo Vam brezplačno začetek res lepega romana. Prepričajte se sami!

P. n. trafika, prodajalna časopisov!

Prosimo Vas, da donositelju (-ici) tega kupona izročite popolnoma brezplačno in brezobvezno brezplačni začetek romana »V naročju sreče«. Če tega začetka nimate, pišite ponj na odprti dopisnici. Ako »Družinskega tednika« še ne prodajate, nam to sporočite, nakar Vam pošljemo prodajne pogoje.

»Družinski tednik«, Ljubljana, Tyrševa c. 25 »Ča[illegible]rska zveza« 1776

MALINOVEC pristen, naraven, s čistim sladkorjem vkuhan — se dobi na malo in veliko v **LEKARNI DR. G. PICCOLI, LJUBLJANA, Tyrševa cesta 6** (nasproti Nebotičnika) 55/L

HALO! POZOR! HALO!
Na Aleksandrovi cesti 5 novo renovirana krčma in gostilniški vrt
(prej Buffet »Pri Ivanu«)
Dospela nova pošiljka bogato izbranih raznih vin po sledečih cenah:

Opolo črno Ia	Din	10.-
Opolo belo Ia	»	10.-
Dingač Ia	»	12.-
Silvanec štajerski Ia	»	15.-
Šipon štajerski Ia	»	12.-
Cviček dolenjski Ia	»	12.-

Čez ulico vsa vina 1 Din ceneje, pri večjem odjemu poseben popust!
Žganje:

Tropinovec	1 Din	30.-
Slivovka	1 »	30.-

Vse ostale žgane in druge pijače po najnižjih cenah. — **Vsak dan čevapčiči in ražniči, pečeni prašički in jagnjetina na ražnju. Guljaž in vampi, porcija po Din 3.-.**
Vsak petek sveže morske ribe po raznih okusih! Vsa ostala topla in mrzla jedila vsak čas na razpolago.
Prepričajte se in poskusite! — Priporoča se **KRČMAR.**

Ni važno, kar stoji v Vašem rojstnem listu, temveč Vaša podoba v zrcalu pove leta, ki Vam jih ljudje prisojajo. Leta pa nič ne pomenijo, če svetlo in baržunasto kožo ter sveža in krasna polt varujejo mladost Vašega lica.

Vsaka žena lahko danes vrne svoji koži mladost, če je koža tudi že ovenela in ohlapna, izorana z gubami in postarana zaradi oslabelih mišic lica. Po navodilih prof. dr. Stejskala z dunajske univerze se je posrečilo iz mladih živali pridobiti element, imenovan biocel, ki pomlajuje. Biocel je danes sestavni del kreme Tokalon, rožnate barve, ki — če se uporablja za nočni čas — redi in pomlajuje kožo v času, ko Vi spite. Ohlapnemu tkivu se vrne njegova mladostna čvrstost.

Zjutraj uporabljajte kremo Tokalon, bele barve (ni mastna). Ona odstranjuje razširjene znojnice, zajedalce in druge napake polti ter beli, osvežuje in napenja kožo. Napravite ta enostavni poizkus pomlajevanja in zrcalo Vam bo pokazalo, za koliko let ste se pomladili.

En poizkus vas bo prepričal

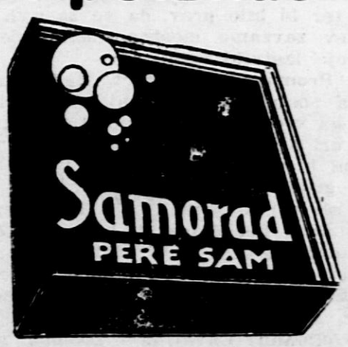

da je

SAMORAD

pralni prašek, ki je izdelan na podlagi olivnega olja

najboljši!

Poizkusite!

Zahtevajte vedno SAMORAD pralni prašek.

Urejuje Josip Zupančič. — Za »Narodno tiskarno« Fran Jezeršek. — Za upravo in inseratni del lista Oton Christof. — Vsi v Ljubljani.